

**CIHM
Microfiche
Series
(Monographs)**

**ICMH
Collection de
microfiches
(monographies)**

Canadian Institute for Historical Microreproductions / Institut canadien de microreproductions historiques

© 1997

Technical and Bibliographic Notes / Notes techniques et bibliographiques

The Institute has attempted to obtain the best original copy available for filming. Features of this copy which may be bibliographically unique, which may alter any of the images in the reproduction, or which may significantly change the usual method of filming are checked below.

- Coloured covers / Couverture de couleur
- Covers damaged / Couverture endommagée
- Covers restored and/or laminated / Couverture restaurée et/ou pelliculée
- Cover title missing / Le titre de couverture manque
- Coloured maps / Cartes géographiques en couleur
- Coloured ink (i.e. other than blue or black) / Encre de couleur (i.e. autre que bleue ou noire)
- Coloured plates and/or illustrations / Planches et/ou illustrations en couleur
- Bound with other material / Relié avec d'autres documents
- Only edition available / Seule édition disponible
- Tight binding may cause shadows or distortion along interior margin / La reliure serrée peut causer de l'ombre ou de la distorsion le long de la marge intérieure.
- Blank leaves added during restorations may appear within the text. Whenever possible, these have been omitted from filming / Il se peut que certaines pages blanches ajoutées lors d'une restauration apparaissent dans le texte, mais, lorsque cela était possible, ces pages n'ont pas été filmées.
- Additional comments / Commentaires supplémentaires: Text in Finnish.

L'Institut a microfilmé le meilleur exemplaire qu'il lui a été possible de se procurer. Les détails de cet exemplaire qui sont peut-être uniques du point de vue bibliographique, qui peuvent modifier une image reproduite, ou qui peuvent exiger une modification dans la méthode normale de filmage sont indiqués ci-dessous.

- Coloured pages / Pages de couleur
- Pages damaged / Pages endommagées
- Pages restored and/or laminated / Pages restaurées et/ou pelliculées
- Pages discoloured, stained or foxed / Pages décolorées, tachetées ou piquées
- Pages detached / Pages détachées
- Showthrough / Transparence
- Quality of print varies / Qualité Inégale de l'impression
- Includes supplementary material / Comprend du matériel supplémentaire
- Pages wholly or partially obscured by errata slips, tissues, etc., have been refilmed to ensure the best possible image / Les pages totalement ou partiellement obscurcies par un feuillet d'errata, une pelure, etc., ont été filmées à nouveau de façon à obtenir la meilleure image possible.
- Opposing pages with varying colouration or discolourations are filmed twice to ensure the best possible image / Les pages s'opposant ayant des colorations variables ou des décolorations sont filmées deux fois afin d'obtenir la meilleure image possible.

This item is filmed at the reduction ratio checked below /
Ce document est filmé au taux de réduction indiqué ci-dessous.

10x																					
								✓													
	12x		14x		16x		18x		20x		22x		24x		26x		28x		30x		32x

The copy filmed here has been reproduced thanks to the generosity of:

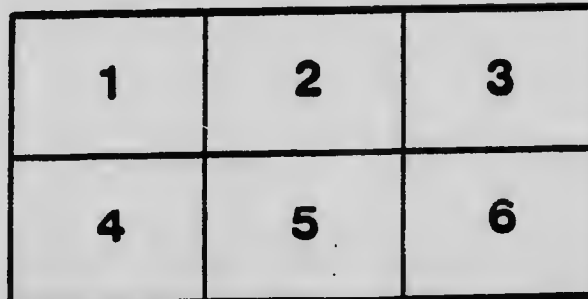
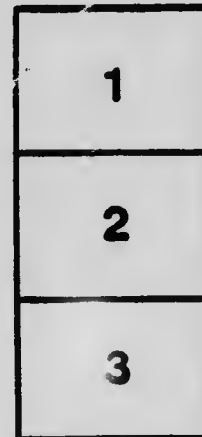
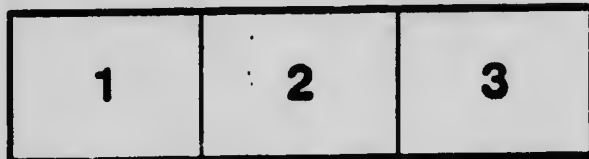
National Library of Canada

The images appearing here are the best quality possible considering the condition and legibility of the original copy and in keeping with the filming contract specifications.

Original copies in printed paper covers are filmed beginning with the front cover and ending on the last page with a printed or illustrated impression, or the back cover when appropriate. All other original copies are filmed beginning on the first page with a printed or illustrated impression, and ending on the last page with a printed or illustrated impression.

The last recorded frame on each microfiche shall contain the symbol \Rightarrow (meaning "CONTINUED"), or the symbol ∇ (meaning "END"), whichever applies.

Maps, plates, charts, etc., may be filmed at different reduction ratios. Those too large to be entirely included in one exposure are filmed beginning in the upper left hand corner, left to right and top to bottom, as many frames as required. The following diagrams illustrate the method:

L'exemplaire filmé fut reproduit grâce à la générosité de:

Bibliothèque nationale du Canada

Les images suivantes ont été reproduites avec le plus grand soin, compte tenu de la condition et de la netteté de l'exemplaire filmé, et en conformité avec les conditions du contrat de filmage.

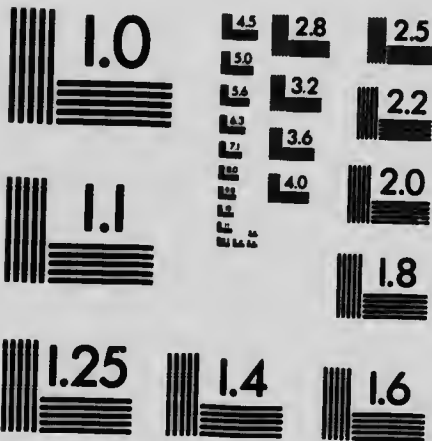
Les exemplaires originaux dont la couverture en papier est imprimée sont filmés en commençant par le premier plat et en terminant soit par la dernière page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration, soit par le second plat, selon le cas. Tous les autres exemplaires originaux sont filmés en commençant par la première page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration et en terminant par la dernière page qui comporte une telle empreinte.

Un des symboles suivants apparaîtra sur la dernière image de chaque microfiche, selon le cas: le symbole \Rightarrow signifie "A SUIVRE", le symbole ∇ signifie "FIN".

Les cartes, planches, tableaux, etc., peuvent être filmés à des taux de réduction différents. Lorsque le document est trop grand pour être reproduit en un seul cliché, il est filmé à partir de l'angle supérieur gauche, de gauche à droite, et de haut en bas, en prenant le nombre d'images nécessaire. Les diagrammes suivants illustrent la méthode.

MICROCOPY RESOLUTION TEST CHART

(ANSI and ISO TEST CHART No. 2)

APPLIED IMAGE Inc

1653 East Main Street
Rochester, New York 14609 USA
(716) 482 - 0300 - Phone
(716) 288 - 5989 - Fax

85
HIJOPPI
ROMLAINEN
AKITAATTORI
RÄYHÄSUU

Urho Kattainen

AGITAATTORI RÄYHÄSUU

Juttuja 2

TYÖKANSAN K.-YHTIÖN KUSTANTAMA

PH385

R67

A45

1913

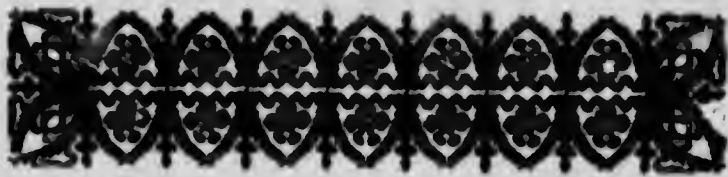
P***

PORT ARTHUR, ONT., CAN.

Työkansan Kustannusyhdistön kirjapainossa, 1913.

0 911757

Räyhäsuun agitaattoriksi joutuminen.

Agitaattoriksi joutumisestansa kertoi toveri Räyhäsuu seuraavaa:

— Vuosittain jatkuva elämäni onnettomuus kohtasi minua näin:

Talvella 1902 pidettiin Suomessa K:n kaupungissa passivistien suljettu kokous. Muutamien ystävien suosituksesta kutsuttiin minutkin kokoukseen. Nuori mieli oli herkkä herrasseuraan pyrkimään — ja luokkarajoista ei silloin puhuttukaan, tapeltiin vain ihmisinä suomettarelaisia vastaan.

Kokouksessa oltiin kovia miehiä (naisia ei toki silloin vielä valtiollisissa kokouk-

sissa ollut) — syömään ja juomaan. Mutta mitä enemmän syötiin ja juotiin sen kovempia sanoja sanottiin Bobrikoffille — joka oli Helsingissä — ja taas juotiin.

Ensitöiksensä kokous päätti kehoittaa levittämään Valvojaa ja Juhani Ahon „Lastuja”. „Lastut” eivät silloin vielä olleet „allegorisia kuvauksia”. Allegorisiksi muutti Aho lastunsa vasta Laukon torpparien lakon aikana.

Mies mieheltä vakuuttivat, kokouksessa olevat herrat, etteivät he Bobrikoffin juoniin taivu, ei hyvällä eikä pahalla, että he ovat valmiit uhrautumaan „kokonaan isänmaalle” — ja vähän päästä tarkastivat, kestävätkö ovet täydessä lukossa ja ovatko ikkunat tarkasti peitettyinä.

Kun oli juomalla päästy siihen tilaan, jossa ihravatsaansa tarkasti suojeleva herasmi-skin uskaltaa vallankumouksellisesti — puhua, alkoi varsinainen „passivinen vallankumous”. Kilvalla valloitettiin Suomea suomettarelaisilta ja Bobrikoffilta — puheilla. Herrat olivat lavalla ja me, „kattajainen kansa”, räätäli Markkanen ja kymmenkunta konepajan työläistä, olimme alhaalla. Me valloitimme Suomea. Herrat olivat sankareita, Döbelnejä ja Adlercreuzeja, me urhoja, vähintään yhtä urhoollisia ja pölkypäisiä kuin Sven Dufva.

Maisteri Möller alkoi puhua. Hänen kielensä sammalsi pahasti illan passivisuudesta, ja senlisäksi oli hänellä taipumus sanoa kumoavimmat paikat ruotsiksi.

Minä luovin likemmäksi puhujaa ja jäin seisomaan melkein puhujan eteen. Koetin näyttäytyä julman näköiseltä s. o. niin valankumoukselliselta, kuin yhden illan herraskestit voivat aikaansaada.

— Bobrikoff, det ryska svin! (Bobrikoff, ryssäläinen sika), sammalsi Möller.

— Hirtetään se perkele! sanoin minä kovasti, viimeiselle sanalle painoa pannen, ja odotin, että lavalta huudetaan „bravo!“

Döbelnit ja Adlercreuzit lavalla lakkasivat keskenänsä surisemasta. Maisteri Möller horjui taaksepäin, nikotteli ja änkkiäsi:

— Nej nej int int ei anarkia, kansamees .

Passivisuutensa palkkioksi kappalaisen virkaa odotteleva apupappi Forss pudotti varovaisuuden vuoksi lattialle kirjoituksensa väärästä esivallasta ja kolme kyynärää ja neljä tuumaa pitkä entinen luutnantti, Hallberg, ryntäsi ovelle, koettamaan kestäkö ovi lukossa.

Minä seisoin, kädet syvällä housuntaskuissa, hieman takakenossa, katsellen pelästynyttä maisteria silmiin; seisoin uhalla, näyttääkseni etten pelkää suomettarelai-

sia, en santarmia enkä Bobrikoffia, ja, jos niikseen tulee, koko hallitusrakkien kopla on vain nuuskaa minun hyppysissäni.

Hallbebrg, tultuaan vakuutetuksi että oven lukko kesti minun sanojeni painon, sai mielensä rauhoittumaan — että hänen sotaisesta luonnostansa, joka oli rouvan sylikoira kurittaessa paisunut tavallista urhoollisemmaksi, ei voinut huomata muita merkkejä kuin palttinavalkeita täpliä kasvoilla ja hiljaista vapisemistä. Apupappi Fors muistettuansa minut äänivaltaiseksi seurakunnan jäseneksi, joka voin yhdellä äänellä kieltää häneltä kappalaisen viran ja tulot, otti uhkarohkeasti ylös käsikirjoituksensa väärästä esivallasta. Möller ehdittyään johdattaa mieleensä, että minä olen sitä „katajaista kansaa” vertyi ennalleen ja sanoi kömpelösti: „bravo kansamees!”

— „Katajainen kansa” peremmällä otti Möllerin „bravon” todesta ja räpytti. Ja sillä kansan kämmenien paukkeella oli niin vaikuttava voima, että minut kutsuttiin lavalle ja esitettiin herroille „rohkeana passivisena taistelijana”.

Seuraavana päivänä kysyttiin minulta, olenko halukas lähtemään matkoille.

Minä olin.

„Passiviseksi taisteluaseeksi” annettiin minulle browninki.

Viikon perästä minun agiteeraus-matkani päättyi Viipurin etsivän poliisin putkaan, jossa siihen aikaan isännöitsi komisarjus Kaitokangas, eli Paitakangas, kuten häntä yleisesti nimitettiin. Hänen sanottiin olevan kelmi ihmiseksi ja sentähden erittäin sopivan ryssäläisen virkavallan kätyriksi.

Mutta Kaitokankaan komisarjusmaisia ominaisuuksia vastaan minä olin itsekseni päättänyt, etten puhu asiallista siteekskään; pääasia, kunhan saan mahdollisimman pitkän ja asiattoman pöytäkirjan syntymään. Koetin muistella ehta-savolaista perinpohjaisuutta ja päästä siihen tyyneyteen, jota järkyttäessään parhainkin tuomari tai poliisiurkkija harmaantuu tai mielipuoleksi tulee.

Kuulustelu alkoi. Arkki arkin perästä täytyi jutua, joita minä mahdollisimman pitkäväteisesti kerroin, sellaisella hartauudella, että herra komisarjus näytti eräinä hetkinä aivan heltyvän ja unohtavan, että minä olin jo aikoja sitte jättänyt asian ja voin hetimiten siirtyä Andersenin satuihin tai parooni Münckhausenin retkiin.

Niinpä kun minun piti kertoa Helsingin kagalikokouksen menosta, kerroin minä

elämästä Kampin kasarmilla, jonka pyykituvassa herra komisarjus oli kasvatuksensa saanut, ja Hakasalmen torilla olevista kahviämmistä. Olin juuri saamasillani todistetuksi, että Hakasalmen ämmät ovat nykyään niin kovasti politiikassa kiinni että kahvin laita on väliin niin ja näin, kun herra komisarjus havahtui.

— Ei kuulu asiaan, sanoi.

— Eikö? sanoin niin syvällä vakauksella, että kuulustelijat katsoivat minua hetken, niinkuin katsotaan ihmistä, josta ei tiedetä pitäisikö kuulustella hänen rikoksiansa vaiko hänen mielentilaansa. Ja sitte alkoi keskustelu:

— Sen kuulee, että te olette puhuja.

— En ole.

— Älkää turhaa kieltäkö, puhuttehan te niin varmasti.

— Se on onnellinen sattuma meille molemmille.

— Mitä te sillä tarkotatte?

— Sitä vain, että komisarjuksen on helpompi minua kuulustella ja minun olla kuulusteltavana, kun minä en ole mykkä.

Komisarjus koetti taas katsoa läpi ja kysyi:

— Kuinka olette joutuneet viikinkien kätyriksi?

— Minä olen nyt kahdenkymmenenkolmen. Silloin minä olin yhdeksän vuotias, aloin harvaksen. En ehtinyt päästä kunnolleen kymmenvuotiaaksi elämänvaiheitteni kertomisessa, kun Kaitokangas livahti:

— Mitä se tähän kuuluu?

— Arvelin, jos komisarjus haluaa tutustua minuun lähemmin—.

— Kyllä, kyllä haluan. Kertokaa miten kagalit saivat teidät viekotelluksi?

— Kun minä olin kolmentoista vuotias, pääsin minä Ahrenbergille konttooripojaksi. Tämä Ahrenberg oli saksalaisten kutomoiden asioitsija ja asui rouvansa äidin talossa Papulan sillan päässä.

Kerroin sitte yksityisseikkoja myöten saksalaisen kangaskaupan Suomessa. Herra komisarjuksen olkapäät nytkähtelivät pahanenteisesti ja huulet yrittivät useamman kerran avautua jotakin sanomaan, mutta puristettiin niitä aina entistä lujemmin pysymään kiinni. Mutta kun minä pääsin selostuksessani erään lyypekkiläisen kutomon konkurssiin ja yritin todistella Suomessa kauppaa käyvien komaalaisten liikkeiden konkurssin olevan pelkkää hyötyä Suomelle, niissä kun aina maksu-

puolella oleva suomalainen liikemies hyötyy, kivahti herra komisarjus ylös ja ärjäsi:

— Mitä helvettiä saksalaisella kangaskaupalla ja lyypekkiläisen kutomon konkurssilla on tekemistä teidän valtiollisten vehkeittenne kanssa?

— Minä arvelin, jos komisarjusta huvittaa — — .

— Ei minua huvita teidän juttunne saksalaisista kankaista.

— Itsehän se komisarjus tietää, mitä haluaa kuulla, mitä ei. Jos komisarjus sanoisi minkälaiset puheet teille on mieleen, niin minä koettaisin —.

— Puhukaa nyt suoraan, kuka teidät on palkannut näillä asioilla kulkemaan ja mitä teidän on käsketty toimia?

— Kun minä olin Gallenin konepajassa — siitä on nyt kuusi vuotta —.

En saanut kunnolleen viittä minuuttia puhua enkä ehtinyt edes esipuhetta loppuun erittäin jännittävästä jutusta kupariseppä Koivupalon juopottelumatkasta, jonka olin päättänyt kertoa, kun herra komisarjuksen pidättäymiskyky loppui Hän hypähti pystyyn, repi tukkaansa ja käveli kiiivaasti edestakaisin.

— Minä annan teille pampusta, jollet-

te rupea puhumaan ihmisiksi. Tiedättekö te, että vehkeilette hänen majesteettiansa keisaria vastaan? Minä hänen majesteettinsa uskollisena palvelijana voin pieksättää teidät kuc'iaaksi, jos ette hyvällä tunnustamaan taivu.

Katsoin herra komisarjusta silmiin, sylkäsinkin suoraan eteeni niin suomettarelaisiksi kuin mahdollista ja sanoin:

— Jos komisarjus tuolla tavalla pelottelee ei tässä kohta osaa puhua mitään.

Kun pöytäkirjaa oli urkkijain mielestä tarpeeksi sanottiin minulle, että toistaiseksi saan mennä. Huokasin raskaasti, enkä heti lähtenyt.

— Mitä vielä? kysyi Kaitokangas.

— On siinä ollut komisarjuksella työtä tuon paperipinkan täyttämässä. Oikein käy sääliksi komisarjuksen asema, sanoin.

— Oikeastaan minun ei pitäisi teitä vielä päästää, sillä te ette puhunut kaikkia, sanoi Kaitokangas uhkaavasti katsellen.

— Kyllähän minä puhuisin, jos komisarjus malttaisi kuunnella.

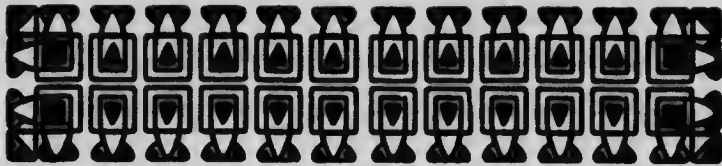
— Ulos! kiljasi herra komisarjus jalkaa polkien.

Läksin.

Poliisilaitos oli hyötynyt minusta neli-

senkymmentä arkkia tutkintopöytäkirjaa, joka sisälsi sen vastaanväittämättömän totuuden, että minut oli vangittu ja „tarpeeksi tutkittua” laskettu vapaaksi. Kyllä kaikei se keisari nyt rauhottuu, kun lukee tuon tutkintopöytäkirjan ajattelin poistuessani etsivän poliisin kaitsemuksen alta.

Agitaattorina Amerikassa.

Agitaattori Rähäsuu kertoi edelleen:

— Poliiseilla ja koirilla on kuitenkin se yhteinen ominaisuus että ketä ne kerran oppivat nuuskimaan, eivät sitä kerralla jätä. Poliisit olivat saaneet minut kirjoihin-
sa ja sentähden he vaanivat jokaista askeltani. Mutta minä päätin: Lähden Ameriikkaan, pidän siellä aika metelin Venäjän hirmuhallituksen vainosta minua kohtaan, niitän kunniata ja kokoan laakereita ja sitten passivistien suurena vapauden päivänä palaan Suomeen, haen ja saan senatilta eläkkeen. — On kuitenkin ollut niin paljon toisia, jotka leivässä pysyäkseen ovat tarvinneet esiintyä vainottuina, että

minun vapauden marttyrina esiintymiseni on aina myöhästynyt.

Tulin Ameriikkaan.

Minulla ei ollut mitään erityisiä taipumuksia agitaattoriksi, mutta kun jotkut uskottelivat minulla olevan agitaattorin lahjat, aloin viimein itsekin uskoa olevani aivan kuin luotu ihmisten tunnonrauhaa rikkoman. En silloin vielä tietänyt, että agitaattoriarvonimen voi ehkä parhaiten suomentaa sanoilla: ympäri viereksivä sylkiastia. En tietänyt, että kansanvaltainen Ameriikka on ainakin suomalaisen agitaattorin kiirastuli, ja suomalainen siirtokansa silmiänsä auki repivä agitaattorinsa silmillesyyskelevä ja jalkojen alle tulta kohen-televa tihrusilmäinen perkele, joka ryvet-tää kaltaisekseen jokaisen, ken sitä yrittää papeilta ja porvareilta ryöstää.

— — — — —

Pidin ensimmäisen puheeni kapitalismista, materialismista, teosofiasta, vapaasta rakkaudesta, omaisuudenjaosta, ihanne-siirtoloista, Bobrikoffista, santarmeista, kaksakoista, ripilläkäymisestä, lapsikasteesta y. m. y. m. Puhe kesti likimailleen puoli tuntia, eikä tullut puhutuksi kuin noin viidestätoista aineesta vasta.

— Sepä oli hyvä esitelmä, sanoi joku se-

kasotkuu nieleksimään tottunut kuulija puheeni loputtua.

— Ettäkö oikein esitelmä? Niinpä tietenkkin. Mitäs niistä tavallisista puheista . . . kiittelivät omat ajatukset.

Eräänä päivänä tuli sitte paikkakunnalle oikein „suuri puhuja”. Päätin mennä kuulemaan ja oppimaan.

Juhlallisen esityksen perästä käveli puhuja selkäkenossa paikallensa, katseli ylhäisen julmasti kuulioita, joi kome lasillista vettä ja taas katseli. Ihmiset jännittyivät kuin elottomiksi patsaiksi pelosta ja uteliaisuudesta.

— Tokko te saatanan aasit tiedätte?! ärjäsi puhuja äkkiä ja löi nyrkkiä edessään olevaan pöytään. Ihmiset hytkähtelivät, muutamat naisista siunasivat ja alle viisitoista vuotiaat alkoivat ääneensä itkeä.

— Hää! Nyt siellä jo ulvotaan. Kyllä olette aika miuleja.

Puhuja pisti peukalonsa korviinsa, liikkutteli käsiteriään, luimisteli silmiään ja päästi pitkän pelottavan mölinän. Se kuului olevan „miulin” kiljuntaa. Sitte puhuja vakiintui ärjymään ja huutamaan. Hän huusi ja ärjyi useammasta kymmenestä aineesta niin että loppupuolella ei enään tullut ääntä kuin korinana, huitoi käsiään

ja jalkojaan niin että oli lämpimästä läpimärkänä kylmänkoleassa huoneessa.

Puheen loputtua räpytettiin kovasti ja kerättiin kolehti. Useat menivät kädestä pitäen puhujaa kiittämään, sanoen puhetta „harvinaiseksi esitelmäksi”.

Erittäin tarkasti minä koko puheen ajan koetin korvalla ja silmällä oppia „suurelta puhujalta” puhujataidon ameriikkalaiset salaisuudet. Sen perästä pidinkin itseäni täysin oppineena puhujana. Ja eräänä päivänä, kun puhujakiikhoni ei enää sisällä pysynyt, ilmoitin leveästi eräälle lähipaikkakunnalle, että saavun sinne puhumaan.

Varmana taidostani ja leppynäytön uhka sydämessä parannettavaa maailmaa vastaan saavuin paikalle.

Kävelin lavalle niin mahtavasti kuin osasin, seisoin julman näköisenä ympärileni mulkoillen ja join vettä kuusi lasillista.

Ummelleen kolme viikkoa olin melkein silmää ummistamatta ajatellut, mitä ensikerran puhumaan päästyäni sanon. Olin päättänyt olla itsenäinen ja koetteeksi alkaa kauniilla sanoilla: „arvoisat kuulijat” tai „kunnioitettavat kansalaiset”. Juuri kuin olin sanomaisillani toisen tai toisen noista melkein varmasti aploodit takavista alkulauseista nostaa eräs nai-

nen teatterikiikarin silmilleen, katsoo minua, laskee kiikarin, hymyilee ivallisesti ja taas alkaa kiikarillaan tarkastamaan. Itsestään selvää on että puheen alkamisesta sellaisissa olosuhteissa ei voinut olla kysymystäkään. Koetin keksiä keinoa, jolla saisin kiikaroitsijan lakkaamaan tai katsomaan mihin tahansa muuante, vaan ei minun. Viimein keksinkin ihan itsenäisen ja mielestäni aitoagitaattorimaisen keinon. Käännyin selin yleisöön, kumarsin ja sanoin: pyydän molenmin puolin sulkeutua kaikkien kiikaroitsijain huomioon.

Tunnelma oli kuitenkin jo siihen määrin rikkoutunut että päätin ainakin osaksi jäljitellä sitä „suurta puhujaa”. Heti ympäri käännyttyäni kiljasin: „Te saatanan aasit!” Halusin olla niin paljon itsenäinen, etten saanut „miulit”.

— Jokos sie sitte oot miuliksi päässyt? kysyi joku kuulijoista viattomasti.

Sellainen uhkarohkeus löi minut hämmästyksellä. Minä en tietänyt mitä on tehtävä, jos kuulijat myös alkavat puhua; en ollut osannut varustautua sellaisen varalite. Poskeni kuumenivat, silmissä rupesi häniärtämään ja kolmiviikkoiset puhe-suunnitelmat lensivät aivoista jäljettämiin. Pitkän ja tuskallisen äänettömyyden perästä sain toki mieleeni johdettua, miten on

meneteltävä: Työnsin peukalot korviin, heiluttelin käsiteriä ja päästin mölinän niin ilkeän ja voimakkaan kuin keuhkoista lähti.

Osa kuulijoista päästi rähäkänäaurun, mutta toinen osa, luullakseni järkevämmät, nousivat seisomaan, nostivat nyrkkinsä ja sanoivat:

— Käveletkö, nulikka, alas sieltä lavalta, vai pitääkö sinua tulla auttamaan?

Kunnioituksesta rehellistä nyrkkiä kohtaan kävelin minä alas ja ulos, kolehtia ottamatta.

Se tilaisuus oli minulle sellainen kirous, että päätin opetella ensin puhumaan ja sitte vasta uskomaan itseäni puhujaksi.

Parin vuoden ajan minä luin, kirjoitin ja väittelin. Yksikään ihminen, jonka kanssa vähänkään puheisiin pääsin, ei selvinnyt minusta väittelemättä. Jos kenellä ei ollut halua väitellä kiusasin ja hännäsin minä häntä niin kauan, että hänen täytyi väitellä.

Aloin sitte harjotella puhumaan. Kuulijat eivät enää räpyttäneet vätkä muutenkaan erinomaisesti kiitelleet. Siitä ymmärsin, että todella olin puhujapyrkimyksissäni hyvän joukon edistynyt.

Päästäkseni puhujamatkan alkuun pyysin „työväenyhdistykseltä”, jonka olin

muutamia kuukausia ennen perustanut, kolmen dollarin „stipendiä”, ehdolla että maksan sen takasin. „Työväenyhdistyksen” teosofit vastustivat rahan luovuttamista sillä perusteella, että — „aate ei ole mitään kauppatavaraa”. „Aatteenajajan ei sovi olla kurjan kullan himoitsija” sanoivat. „Työväenyhdistyksessä” oli kuitenkin enemmistö „materialisteja”. He käsittelivät anomustani sekä periaatteelliselta että käytännölliseltä puolelta ainoastaan kolmessa virallisessa kokouksessa ja sitte päättivät luovuttaa pyytämäni kolme dollaria. Sitä hyvää työtä vastaan tarvitsi minun pitää vaalipuheita ainoastaan kahdessa valtiossa.

Menin ensiksi paikkakunnalle jossa oli suomalaisia kahdeksansataa. Seitsemänsataa niistä ainakin värvään sosialistiosastoon — „työväenyhdistyksiä” minä enää perustele, päättelin. Etsin ruokatalon ja rupesin siinä oikeen vakavasti — makaamaan. Sen tein uhmalla siitä kun uhkailivat, etten minä siinä kylässä silmää ummista, jos sosialismia rupean „kunnon ihmisille” tyrkyttämään. Minä puolestani vakuutin syöväni ja makaavani paikkakunnalla niin kauan kunnes sosialistiosasto syntyy.

Seuraavana päivänä tuli pari miestä

seurakunnan lähettiläinä ilmottamaan minulle, että minun on lähdettävä kylästä.

— En yritäkään lähtemään ennen kuin sosialistiosasto on perustettu, jos vain ruoka tällaisena kestää, sanoin ja jatkoin päivällisen syöntiäni.

Toinen miehistä tuli sivulleni ja nyrkkiä heristäen uhkasi:

— Se on lähteminen, jos haluat henkes säilyttää. Kun minä haen laisingin, niin viidestäkymmenestä sentistä sinut saapi ampua.

— Tuonne yläkerran nurkkasänkyyn saatte käydä ampumassa, sanoin ja lähdin huoneeseeni.

Iltapäivällä kuulin alakerrasta salapeleistä supinaa:

— Heitetään kengät pois.

Hetken perästä alkoi useampia ihmisiä varovasti nousta rappuja ylös. Nostin peitettä ja avasin silmäluomia senverran että näin. Rappujen yläpäässä seisoivat kolme naista, kaksi rinnan, yksi takana. Kaikkien kaulat olivat kurotettuina ja katseet tähdättyinä minuun.

— Maatessaan se näyttää aivan oikealta ihmiseltä, suhahti yksi naisista.

— Kukas siihen uskos, jos sillä ristittyjen ihmisten kesken ois oma näkönsä ja nahkansa, myönteli toinen.

— Mutta eipä niinkään se merkittä ole. Katsoppas vaan sen varpaita! Ne liikkuvat. Se juoksee pahan asioilla maatessaankin.

— Päästäkähän minuakin, jotta näen . . . Oppii varomaan kun oikein itse näkee, suhisi naisista takimainen.

Toiset väistyivät varovasti, että pyrkiä pääsisi eteen.

Minä käänsin silmämunia ylöspäin, avasin silmäluomiani ja panin sormeni haralleen ja koukkuun.

— Kaisa, Kaisa! Ota minusta kiinni! Minä pyörryn Minulle näytettiin saatanan kynnet! parkasi etumaiseksi päästetty ja tarttui lujasti toisiin kiinni. Kaikki kiljasivat kauhusta, tarttuivat toisiinsa kiinni ja yhdessä läjässä menivät putoamalla rappuja alas.

Minä juoksin perästä katsomaan tapahtuiko mitään onnettomuutta. Mutta naiset olivat jo jaloillansa: juoksivat karkuun minkä kypälistä lähti. Sukkasillansa syysrapakkoa päästelivät, että kura kahta puolta kauaksi räiskyi.

Viikon päivät paikkakunnalla maattua ni sain tilaisuuden pitää puheen kahdeksalle kuulijalle. Heidän kanssansa perustettiin sosialistiosasto, ja minä pääsin lähtemään

Kuljeskelin kolmen dollarin „stipendin” määräämässä kahdessa valtiossa parisen kuukautta. Useimmiten tein matkaa „ripakyydillä” ja söin silloin kun annettiin.

Nälästä ja vilusta sairaana palasin viimein paikkakunnalle, josta olin kolmen dollarin „stipendin” saanut.

Mutta kirous ja kuolema! Minä olin elänyt „niin porsasmaisesti”, ettei parin dollarin tuloista ollut karttunut ylijäämää edes kolmea dollaria, jolla olisin voinut „stipendin” lupaukseni mukaan takaisin maksaa.

Minulta vaadittiin tiliä matkalta, ja minä tilitin:

— Minulla on ollut tuloja: täältä kolme dollaria,ta 97 senttiä, kauppias Nybergiltä illallinen ja pastorska Käsäseltä kourallinen konvehtia. Pyytäisin, että toverit eivät kiristäisi nyt sitä kolmea — —.

— Ei mitään selityksiä, keskeytti se „viipurilaista lehmäparisniekkaa” muistuttava teosofi. Kyllä se tiedetään, mihin se mies rahoja kylvää tunnettu porsastelija.

Koetin muistuttaa, että „aatteenajajien ei sovi olla kurjan kullan kumartajia”, mutta kun huomasin että „työväenyhdistyksen” enemmistö oli poissa ollessani

muuttanut uskoa, luovuin vastaanväättämistä. „Työväenyhdistyksen” virallisella päätöksellä annettiin minulle arvonimi: „epärehellinen” ja „puoluekurilla” pakotettiin se hyväksymään.

Enemmällä osalla ihmisistä näkyy olevan suurempi taipumus sortua kuin sortaa; yksilöt näkyvät mieluummin lankeavan kuin nousevan — ja niitä voipi aatteenpiiskallakin langettaa: aatteenpiiska kun tuntuu kipeältä, kun se aatteenorjan suolia ja aivoja ensi kertoja hivelee. Niin tuntui minustakin. Aatteenruoskan ensi sivalluksien itseäni satuttua pidin itseni menneenä miehenä. Ja niinkuin kaikki „menneet miehet” suunnittelin itsemurhaa ja — ahersin yötä ja päivää, jotta edes kymmenen vuoden perästä saisin „paremmat päivät”.

Valmistin itsemurhaa ja tulevaisuutta runoillemalla. Nälkä suolissa, itsemurhaa aatteet aivoissa ja kyyneleet silmissä nykyisessä yhteiskunnassa enimmäkseen runot syntyneekin. Näiden perin runollisten vaikuttimien vallassa minäkin sysäsin runoja ainakin niin paljon kuin minulla elämänsäni lienee velvollisuus runoja kirjoittakin. Uuden runon synnyttyä vahvistin aina päätökseni: Verisesti koston maailmalle, murhaan kun murhaankin itseni.

Sittepähän näkevät miten ovat kanssani menetelleet. Päätänsä seinään puskevan uhmailijan tavoin en muistanut, että maailma ei ole nurin kääntynyt eikä hituista-kaan parantunut eikä edes katumusta sentähden tehnyt, vaikka tuhansia itsemurhia on jo tehty.

Itsemurhani ei puuttunut enää muuta kuin tapaa millä sen suorittaisin. Ajattelin hukuttautumista. Mutta hukuttautua-ko aivan tavalliseen järveen. Se on kovin proosallista. Koski se olla pitää. Runollinen haavehuokailu kosken rannalla, asianomainen hyvästijättökirje kurjalle maailmalle, josta viimeinkin pääsee — mutta jolle ei malta olla sanomatta, että niin mielellään olisi siinä elänyt, jos olisi ollut senverran järkeä että olisi voinut elää — sitte „elämään väsyneen” heittäytyminen Ahtolan syliin. Se olisi arvokas itsemurha. Mutta itsemurhakosket ovat etäällä: Niagara kaukana ja Imatra vielä kauempana. Ei pääse kumpaankaan.

Hirttäytyäkö? Hyi! Se on liiaksi jokapäiväistä, joka ei herätä mitään huomiota — korkeintaan joku alasottamaan tuleva poliisi sanoisi: yksi saatana on taas vetänyt itsensä kuivamaan.

Ampuako? Siihen tarvitaan revolveri, jonka ostamiseen ei ole rahaa. Sitä-

paitsi, jos olisi rahaa revolverin ostoon, voisi sillä yhtähyvin elääkin huolettomana päivän tai pari, ja sitte taas ei enää olisi rahaa revolverin ostoon.

Keksiessäni varoilleni ja kunniantunnolleni sopivaa itsemurhakeinoa kulutin kuukausia ja elin erään rouvan ihmisystävyyden kustannuksella. Hän oli saanut päähänsä, että minua vaivasi nälkä ja kuumeinen halu opintoihin, lukuihin ja kirjallisiin töihin. Hän kehotti minua kestäämään lujana ja antoi minulle ruokaa, asunnon ja rahaa ainakin paperiin ja tupakkaan. Kun minä sydämeni salaisuutena kerroin hänelle „vakavista” itsemurha-aikeistani, kantoi hän eteeni tavallista vahvemman aterian, pisti taskurahaa ja puheli historioita Alexis Kivestä y. m.: kuinka he olivat saaneet kärsiä, kun eivät olleet kutsumuksestaan luopuneet.

Minä en kuitenkaan ollut vielä niin piilautunut, että olisin ruvennut uskomaan kuten eräs ystäväni, joka heitti kärjäkirjurin ammatin ja „rupesi” kirjailijaksi, kun sai tietää että Maxim Gorki on aikoinaan ollut tuomarin kirjuriina. Niin runojen kirjoittelija kuin olinkin, olin vielä senverran järjilläni että voin olla vakuutettu, ettei minusta tule Alexis Kiveä, vaikka kolmassti tulisin hulluksi ja nälkään kuolisin, ai-

van samo'n kuin kaikista kärjäkirjureista ei tule Maxim Gorkia, vaikka onkin eittämätön tosiasia, että Gorki on tuomarin kirjuriina ollut. Asiutuvista ruoka-annoksista ja lohdutuspuhujista oli kuitenkin se hyöty, että minä en parhaalla tahdollankaan löytänyt sopivaa itsemurhakeinoa. Jopa lopulta aloin saada kokoon jotakin, jota jalomieliset kustantajat ottivat palstan täytteeksi viidenkymmenen sentin maksulla palstalta.

Mutta — „elämä on unelma”.

Välttämättömästi asiain menoon kuuluvaa on, että jos yksi pyrkii ylöspäin, vähintään tuhat häntä alaspäin painavat.

Meidän „siveellisyydestään” kuuluisissa yhteiskunnissamme yksikään rouvasihminen ei saa siveellisesti syötellä ja lohdutella vierasta miestä. Enemmistö rouvista, nähkääs, ei voi sellaista urotyötä kuin nälkäisen miehen ruokkimista siveellisesti suorittaa, ja vähemmistöllä ei ole oikeutta pilkata enemmistön siveellistä voimaa. Meidän suhteistamme alettiin seipitellä juttuja, joita ei malttanut siveellisesti sylkäämättä kuunnella.

Silloin sen päätin, taisin vannoakin, ettei maailma koskaan tule minusta näkemään muuta kuin irvistelevän puolen.

Mutta häntä, lämminsydämistä auttajaani ja pelastajaani minä kiitän, vaan jokaisen moralistin minä alimpaan helvettiin kiroan.

Minä neuvon jokaista, ken tahtoo perin pohjin kärsiä nälkää, nähdä ihmisten henkisen kurjuuden, seisoa „kunnan ihmisten” suistansa purkaman lokasuihkun edessä ja muutaman vuoden perästä tulla mihinkään kelpaamattomaksi — hän ruvetkoon opettelemaan agitaattoriksi. Ainakin siinä tapauksessa, jos sinä onnistut pääsemään jotakuinkin selville ajettavastasi asiasta etkä suostu tietojesi väriä muuttamaan joka kerta kuin sitä vaaditaan, voit olla varma muutaman vuoden perästä pääseväsi tarpeeksi käytettyjen tavarain romuläjään. Ja silloin sinulle alkavat oikeat herraspäivät. Et huoli pelätä minkäänkarvaisten kapitalistien antavan sinulle halpa-arvoisintakaan työtä, kun vain mainitset mikä entinen ammattisi oli.

Joskus, kun mielen valtaa sellaiset „alhaiset” himot kuin ovat hyvän ruuan, hyvien vaatteiden ja hyvän asunnon himo, olen minä ajatellut: miksi en osannut opetella peluriksi, kapakoitsijaksi tai porttolanpittäjäksi. Mihin tahansa mainituista „kunniallisista” ammateista olisin opetellut, en koskaan olisi tarvinnut kärsiä sellaisia lei-

pähuolia kuin agitaattoriksi opetellessani,
ja kaikissa niissä yhteensäkään en olisi
joutunut niin kunniattomaksi kuin agitaat-
torina.

Työväenluokan historia.

Kerran oli agitaattori Rähäsuu kylliksi halpamainen noudattaaksensa kutsua juhlaan, jonka joukko osakkeenomistajia olivat toimeenpanneet kunnioittaaksensa erästä suurhistorioitsijaa, joka oli historioinut osakkeenomistajien rahoilla ja osakkeenomistajien eduksi, ja sentähden hän oli tervetullut jokaiseen paikkaan missä uskottiin liikevoittoon ja mailman loppuun heti jos keinottelu loppuu.

Seurassa oli muutamia kymmeniä osakkeenomistajia, yksi suurhistorioitsija, yhdeksän pienempää historioitsijaa, parikymmentä sylikoira ja sama määrä historiallisia jätteitä herrasnaisista, joita kohteliaisuudesta vielä sanottiin naisiksi.

Kun historiallisesti tyhmät maljapuheet olivat pidetyt, sanottiin: agitaattori Rähäsuu puhukoon.

— Mistä? kysyi agitattori Rähäsuu.

— Työväenluokan luomasta historiasta, sanoivat herrat ja hymähtivät pilkallisesti, ja heidän naisensa virnistelivät narttunaisesti.

— Agitaattori Rähäsuu puhui:

— Herrat historioitsijat, osakkeenomistajat, olutpullot, oisterit ja naiset, kuulkaa!

— Konservatiiviset, liberaaliset ja radikaaliset porvarit ovat yksimielisiä siitä, että työväenluokalla ei ole ollenkaan historiaa.

Mutta, hyvät herrat, minä väitän ja tulen tässä pöytäpuheessa todistamaan, että työväenluokalla on historia, suurin mahtavin ja selvin historia kuin yhdelläkään muulla luokalla.

Työväenluokan historia on niin suuri että se täyttää suuren osan maapallon pinnasta — ja juuri sentähden, kun se niin suuri on, keskinkertaiset ihmiset eivät sitä näe, sillä keskinkertaisilla ihmisillä ei ole kykyä nähdä suuria eikä pieniä, vaan ainoastaan keskinkertaisia

Tämä historia ei ole ainoastaan suurin kaikista muista historioista, vaan se on myöskin vanhin ja luotettavin — se on van-

hempä kuin meidän nykyisen jumalamme historia.

Ainoastaan tällä historialla on se todellisen historian ydinominaisuus, että se säilyy oleellisesti samanlaisena vallan vaihdoksista huolimatta. Tämän historian suurimmat nidokset ovat jääneet muuttumattomiksi luokkien ja rotujen vallan vaihtuessa. Niille nidoksille ei ole käynyt kuten teidän, hyvät herrat historioitsijat, edeltäjienne kirjoittamille historioille, että te olette kirjottaneet ne uudestaan sen luokan maun mukaan, joka teille historioimisesta maksaa — ja samoin tulee käymään teidän kirjoittamallanne historialle: se tullaan tuomitsemaan ja uudelleen kirjoittamaan muutamien vuosikymmenien kuluttua.

Työväenluokan historian suurimmat nidokset ovat kestäneet sellaisetkin hävittävät voimat kuin kansainvaellus, Aleksanteri Suuren ja Napoleonin armeijat ja ihmiskunnan suurin historiallinen häpeä: ristinusko.

Hyvät herrat, osakkeenomistajat, jotka oikeastaan ette tiedä mistään historiasta mitään, koska te luette ihmiskunnan historiaa ja ihmisen elämänlaulua ainoastaan vekseleistä, osakepapereista ja pörssinoterauksista, ja te kunnioitettavat naiset, joiden elämän ainoana tehtävänä on kiiman

herättäminen, jota te ette kykene tyydyttämään — tehdäkseni teille tunnetuksi työväenluokan historian olemassaolon ja mahdollisuuden, esitän siitä muutamia nidoksia.

Kun te, korkeasti kunnioitettu kunnianton herrasväki, menette suutelemaan paa-
vin tohvelien kärkiä näette te Roomassa kaksitoista osaa työväenluokan historian erästä nidoksesta.

Ne ovat tuodut Roomaan Egyptistä. Yksi niistä on 105 jalkaa 9 tuumaa korkea ja 9 jalkaa kymmenen tumaa läpimitalta. Se on toimitettu noin neljätuhatta vuotta sitte, mutta työn historiana sitä on yhtä helppo lukea tänään kuin silloinkin kun se tehtiin. Kraniittikovan työ-totuuden pylväänä se on kestänyt lähes neljä tuhatta vuotta kaikki luokkamelskeet, kansain nousut ja kukistukset ja vallanvaihdot, niinkuin oikean historiallisen totuuden tuleekin kestää.

Nuo kaksitoista ovat osia vanhemmasta työväenluokan historiasta — jota idioottimaisesti sanotaan ei ollenkaan olevan — ja kuuluvat ne nidokseen, jonka nimi on Obeliskit. Niitä on useampia muualla kuin Roomassa, ja muutamat niistä ovat tehtyjä ennen kuin jumala loi ristityille mailman.

Jo paljon ennen ja myöskin samoihin aikoihin kuin jumala ristittyjen mukaan, hi-
koili mailman luomisessa, egyptiläiset työ-

läiset toimittivat muutamia osia eräästä huomattavasta työväenluokan historian nidoksesta. Nekin osat seisovat totuuden kalliolla ja ajanhammas ei ole mahtanut niille yhtään mitään.

Satoja nidoksia faaraoiden, kansain päämiesten, caesareiden, kuninkaiden, keisareiden ja monien erilaisten riistäjien historiaa on sillä ajalla hävinnyt jäljettämiin, poltettu ja väärennetty, mutta nämä työväenluokan historian nidokset ovat olleet niin mahtavia, että niitä ei ole voitu polttaa eikä väärentää. Historian polttajain roviot ovat mitättöminä noidan nuotioina sammuneet yrittäessä polttaa työväenluokan historiaa, sillä "totuus ei pala tulesakaan." Ja väärentäjäin kynä ei ole kyennyt piirtoakaan muuttamaan noiden nidosten vuosituhansia kestäneestä ja yhä kestävästä työ-totuudesta. Ei edes neljännellä ja viidennellä vuosisadalla kyetty niitä väärentämään, vaikka silloin väärennettiin ristiliseksi kaikki historiallinen, mikä vain oli mahdollista väärentää.

Erästä tämän mahtavan nidoksen osaa "säilytetään" Gizeh'issä, Egyptissä. Se osa on kolmentoista eekkerin alan laajuinen, ja englantilaisten tietojen mukaan 5,776 tuumaa korkea, mutta suomalaisen Vihtori Peltosen toimittaman keksintöjen kirjan

mukaan on se 137 metriä, joka on noin 5411½ tuumaa. Mutta Suomen kansa on niin paljon pienempi Englannin kansaa, että 364½ tuuman eroitus on mielihyvällä sallittava.

Tuo nidos painaa miljoonia tonneja, ja se on toimitettu neljä tuhatta seitsemän sataa vuotta ennen Kristusta — Peltosen keksintöjen kirjan mukaan “noin 3,000 ennen Kristusta,” mutta älkäämme moittiko siitä Suomen tietomiestä. Suomen kansa kyllä voipi olla jossakin ajantiedossa seitsemäntoistasataa vuotta likempänä Kristusta. — Tämä nidos on siis tänä vuotena (1913) 6,613 vuotta vanha.

Egyptiläiset työläiset, jotka tuon nidoksen toimittivat, kai epäilivät sen maan kestävyttä — jonka jumala aikoi luoda — niin raskaille esineille, ja sentähden he toimittivat tuon jättiläistyön noin seitsemättäsataa vuotta ennen kuin jumala loi ristityille mailman. — Onhan mailma „todellisten” ristittyjen mukaan vasta noin kuusituhatta vuotta vanha.

Eräässä toisessa samaan nidokseen kuuluvassa osassa, joka on Pepissä, on lehtiä, jotka painavat yli kolmekymmentä tonnia kappale. Hyvät herrat historioitsijat, toivoisin teidän joutuvan kääntelemään historian lehtiä, jotka painavat kolmekym-

mentä tonnia kappale. Silloin te me'kein tulisitte tietämään kuinka todellisuudessa historiaa tehdään.

Tuossakin teoksessa on monta osaa ja ne kaikki ovat toimitetut kestävään kauemmin kuin paperiset historiat.

Tuon teoksen nimi on „Egyptiläiset Pyramiidit“. Pieninkin näistä pyramiidihistorioista on niin suuritöinen, että koko mailman laiskuriluokan jäsenet saisivat pelosta halvauksen, jos heidät tuomittaisiin tekemään yksi sellainen historiallinen teko.

Yksi huomattava nidos työväenluokan historiaa, myöskin vanhemmalta ajalta, on 1,500 mailia pitkä, kahdestakymmenestä neljäänkymmeneen jalkaan korkea ja kaksitoista jalkaa leveä. Se on toimitettu kolmannella vuosisadalla ennen Kristusta ja sen tarkoituksena oli suojella korkealle kehittynyttä kulturia raakalaisten hyökkäyksiltä.

Tämä nidos on viimeaikoina kapitalistien toimeenpanemien hyökkäyksiin johdosta jonkunverran rappeutunut, mutta onhan se seisonut kukistumattomana jo kolmatta tuhatta vuotta. Sen nimi on „Kiinan muuri.“

Nämä tässä mainitut osat vanhemman ajan työväenluokan historiasta eivät ole mitään luuloteltuja ja hyvin maksetuilla mie-

likuvituksilla tekaistuja "historioita," vaan todellista työtä esittäviä.

Mutta mitä aineellisesti historiallista tai historiallisesti aineellista on jällellä vanhan ajan riistäjäluokasta? Ei muuta kuin muutamia pihkalla päällystettyjä raatoja, muumioita, todistamassa että sillä luokalla silloinkaan ei ollut kehuttava järki, koska se tahtoi jättää elämänsä historiaksi ainoastaan raatonsa.

Työvänluokka on aina käsittänyt että ihmisen jälkeen jäänyt työ on arvokkaampi historia kuin hänen raatonsa, vaikka se olisi kuinka hyvin palsameerattu. Jos työväenluokka olisi ruvennut ruumiitansa historianansa säilyttämään, olisi mahdotonta päästä kävelemään „historioiden” seassa.

Riistäjien ansioksi olkoon sentään mainittu, että työväenluokan ei olisi kannattanutkaan säilyttää vainajiansa jälkimailmalle, koska halvin palsameeraus Egyptissäkin maksoi 22 egyptiläistä minaeta eli noin 90 nykyistä Englannin puntaa, ja siitä maksusta pantiin ainoastaan siiteripuun lastuja ja sahajauhoja suolien tilalle. Palsameeraus, joka toimitettiin niin, että aivot vedettiin rautakoukulla nenän kautta ulos ja suolien tila täytettiin myrhamilla ja kassialla, maksoi yhden hopeatalentin eli noin 243 puntaa. Missäpä riistäjien vallan aika-

na olisi sellaisia työläisiä, jotka jättäisivät hautajaiskustannuksiinsa edes 90 puntaa.

Riistäjäluokan sensijaan kannatti palsamoida ei ainoastaan ihmisiä, vaan myöskin krokotiileja, kissoja, rottia ja muita "pyhiä eläimiä," joista kissat vielä nytkin ovat monille riistäjäluokan vanhoille piijoille rakkaampia kuin ihmiskasvoilla varustetut „työläiseläimet”.

On historiallisesti mainio asia että obeliskit, pyramiidit ja Kiinan muurit ovat todistamassa työväenluokan olemassaolosta jo vanhalla ajalla, sillä ilman niitä voisivat historioitsijoistamme suurimmat väittää, että vanhaan hyvään aikaan oli ainoastaan jumalia ja herrasväkeä.

Varhana aikana kuului Jehova antaneen valituillensa historialliset taulut. Mutta kun taulukivi on haurasta ja helposti särkyvää, ovat nuo taulut särkyneet ja palasetkin hävinneet niin tarkoin ettei ole olemassa jälellä mitään aineellista todistusta tuosta ainoasta tekeleestä, joka todistaisi kirjoitustaitoisen jumalan olemassaoloa. Mutta jättääksensä todistuksen olemassaolonsa, todistuksen sellaisen, joka seisoo vielä silloinkin kun kaikki jumalat ja heidän laittomissa suhteissa hankitut poikansa ovat kuolleet sukupuuttoon työväenluokka ei ole ottanut historiakiveksensä hauras-

ta taulukiveä, vaan kraniittia ja basalttia. — Tietysti kukin luopi historiansa voimionsa mukaan.

*

Ristinuskon humpuuki tuli mailmaan. Tyhmemmät työläisistä uskoivat siihen Kristuksen tähden ja viisaammat uskoivat tulen ja miekan tähden.

Ristinuskon hallitusaikana työläisten aika meni kirkkojen ja luostarien tekoon ja papeille ja munkeille elatuksen hankintaan ja pakanain ristityiksi pieksämiseen. Todellinen kehitys lamaantui noin kuudeksi toista sadaksi vuodeksi. Ihmiset valmistivat itseänsä taivaaseen ja viimeiselle tuomiolle noina kuutenatoista vuosisatana — ja viimein huomasivat mailmanlopun viipyvän niin kauan, että pappi ehtii taivasverona sitä ennen nylkeä nahkankin heidän seljästänsä. Sillä pappi tuli sitä hävyttömämmäksi mitä enemmän hän sai ja pauhasi työväenluokan jumalattomuudesta, sillä eihän työläiset joutaneet jumalaa palvelemaan, koska heidän aikansa meni kirkkojen rakentamiseen ja pappien elättämiseen.

Ristinuskon taivaallista vaikutusta me saamme kiittää siitakin, että sellainen mailmallinen asia kuin esimerkiksi höyrykone

ei tullut käytännölliseksi ennen Wattia, vaikka ensimmäisen höyryvehkeen rakensi muuan pakana Aleksandriassa jo vuotena 130 ennen Kristusta.

Ristinopin sakki ei kärsinyt maallisia masinoita. Papit pelottelivat veljellensä ja liittolaisellansa perkeleellä jokaista ken yritti tehdä höyrykonetta, sillä he aavistivat että sellainen värkki voisi lisätä ihmisten elmänonnaa, ja sitä pappi ei sallisi muille kuin itsellensä.

Tuon ajan työväenluokalta ei ole tullut historiaansa paljon muuta kuin yksi musta nidos, jonka nimi on "Tuhannen tuhatta kirkkoa." Mutta, vaikka se ei olekaan mitään hyvää ja hyödyllistä, sekin on kuitenkin aineellista ja todellisempaa kuin kirjoitetut "historialliset" jaaritukset. Eikä pitäisi olla aivan mahdottomia pyydetty, jos vaatii että papit — joista, ikävä kyllä, vasta pieni murto-osa on hirtetty — ja muut työväenluokkaa parjaavat ristityt muistaisivat että kaikki kirkot ovat työläisten tekemiä.

*

Uudempana aikana työväenluokka ryhtyi toimittamaan loistonidoksia historiaansa, ja pian se saikin loistavasti korvatuksi ne vuosisadat, jotka se uskoi uhraavansa

isälle, pojalle ja pyhälle hengelle, mutta uh-rasi papeille ja munkeille.

Kun herättiin ristinuskon unijuomas-ta, alkoi työväenluokka toimittaa uu-den ajan historiaa. Se on toimitettu etu-päässä teräkseen ja on siinä satoja jättiläis-nidoksia, joista esitän muutamia.

Yksi nidos on sellainen, että sen muuta-milla osilla on liikkeelle panevaa voimaa satoihin tuhansiin hevosvoimiin asti. Tä-män nidoksen avulla ihmiset kulkevat yli elämän myrskyjen, se on: myrskyävien me-rien ja kiitävät kuudenkymmenen mailin nopeudella tunnissa pitkin maanpintaa. Tä-män nidoksen nimi on "Höyrykoneet."

Yksi nidos on kuuluisa nopeudestansa. Siinä on osia, jotka pyörivät ympäri kolme-kymmentätuhatta kertaa minuutissa. — Useat herroista historioitsijoista ovat olleet taipuvaisia pilkkaamaan ihmisiä, jotka ovat rasittaneet itsensä hulluiksi tehdessän-sä jotain parempaa kuin historiallisia sano-ja. Mutta ymmärtänette, hyvät herrat, kuin-ka paljon helpompaa on pysyä kylmäveri-senä ammatissa, jossa liikutaan noin tuu-man nopeudella vuosisadassa — kuten his-torian kirjoittajat — kuin ammatissa, jossa liikutaan kolmenkymmenen tuhannen kier-roksen nopeudella minuutissa. — Tämän nidoksen nimi on „Höyryturpiinit“.

Eräs nidos, joka kiertelee ympäri maailmaa on kaikkiaan noin 650,000 mailia pitkä ja se venyy nopeasti yhä pitemmäksi. Eräs osa siitä ylettyy Moskovasta Dalniin, joka väli on 5,565 mailia ja eräs toinen osa Atlantista Tyyneen mereen ja takasin monta kertaa. Tämä nidos on rakennettu teräksestä, kivistä, puusta ja maasta. Tämän nidoksen toimittaminen on maksanut työväenluokalle miljoonia tynnyrillisiä tuota osakkeenmistajain ja historioitsijain mielestä halvinta, mutta taloustieteellisesti kalleinta ainetta: työläisten hikeä ja verta ja osakkeenomistajille ja valtioille se on maksanut noin kolmesataa biljoonaa dollarin kolikkoa.

Jos nuo dollarin kolikot asetettaisiin peräkkäin, tulisi niistä 4,734,832 mailia pitkä hopeaketju. Se ylettäisi maapallon ympäri lähes kaksisataa kertaa. Ja jos nuo dollarit latoisi neliöön, tulisi siitä 74,729½ neliömailia hopeadollareilla päällystettyä maata — jossa kyllä voisi pienviljelijäkin verrattain hyvin menestyä. Se olisi niin suuri alue kuin entisessä Ruotsin ja nykyisessä ryssän Suomessa Oulun ja Vaasan läänit yhteensä, ilman vesiä. Mutta jos nuo dollarit ladottaisiin päällekkäin, tulisi siitä 473,483¼ mailia korkea dollaripatas — jota myöten kapitalistien olisi erit-

täin sopiva kiivetä taivaaseen, jos taivas on hyvin ylhäällä, niinkuin „asiantuntijat“ väittävät.

Mutta jos se työläisten hiki ja veri, joka yksistänsä tätä nidosta toimittaissa on vuodatettu, jos se olisi yhdessä, tulisi siitä mere, johon saisi hukuttaa koko mailman kapitalistit ja heidän dollariansa heidän painoinansa, eikä se tuntuisi enempää kuin kuorma lantaa Atlantin täytteeksi.

Tähän nidokseen kapitalismi on niin ihastunut, että se uhraa sille vuosittain noin kahdenkymmenenviiden tuhannen ihmisen elämän ja ruhjottaa sillä jäseniä noin kahdeltasadalta tuhannelta ihmiseltä vuodessa. Mutta sitä pikkuvahinkoa vastaan tällä nidoksella on monia niin hyviä ominaisuuksia, että otaksuttavasti sille uhrattaisiin vaikka joka toinen ihminen mailmasta ennen kuin luovuttaisiin sen tarjoamista eduista. Se muuttaa päivittäin miljoonia ihmisiä ja miljoonia tonneja tavaroita paikasta toiseen. Sen nimi on "Rautatiet."

Eräs nidos myöskin on mahtava rakenteeltansa ja suurhyötyinen vaikutuksiltaan. Sitä on toimitettu jo vanhana aikana ja toimitetaan yhä. Jo 1380 vuotta ennen kuin jumala päätti tehdä pojan egyptiläiset työläiset toimittivat yhden osan tätä nidosta. Silloin sen toimittaminen maksoi sadan-

kahdenkymmenen tuhannen egyptiläisen työläisen elämän, tuota osaa kun toimitettiin tavattoman myrkyllisessä ilmanalassa. — Saanen tässä sivumennen kysyä, kuinka monta peperihistoriaa herrat historioitsijat luulisivat meillä olevan, jos yhden osan toimittaminen kysyisi satakaksikymmentä tuhatta historioitsijan elämää? — Mutta vaikka tämä osa alettiin niin aikaseen, valmistui se kaikille luettavaksi vasta vuotena 1869. Se on sata mailia pitkä, ylettyen Port Saidista Suezisiin, ja 65 metriä leveä ja keskimäärin yhdeksän metriä syvä. Tämän osan nimi on "Suezin kanava."

Samassa nidoksessa on toinen suurosa, joka yhdistää Atlantin ja Tyynen meren toisiinsa Keski-Amerikan kohdalta. Tämä osa on 50 mailia pitkä, keskimäärin 650 jalkaa leveä ja siinä voivat kulkea 38 jalkaa syvässä käyvät laivat. Sen nimi on „Panaman kanava.“

Monia muita osia on tässä jättiläisnidoksessa, jonka yhteinen nimi on "Kanavat." Se ei oikaise mitään kirjoitettuja erehdyksiä, se oikasee vain matkaa muutamia tuhansia maileja.

Sitte on työväenluokka aivan viimeisinä vuosikymmeninä toimittanut historiaansa nidoksen, joka voittaa pituudessa kaikki muut tarinat. Sitä on maalla noin biljoo-

na ja kuusitoista miljoonaa mailia ja merien pohjassa vähää vaille kaksisataa viisikymmentätuhatta mailia. Tämän historian sanat liikkuvat lähes kolmensadantuhannen mailin nopeudella sekunnissa. Tämän historian merien pohjassa oleva osa on niin vahvaa, että se kestää neljän tonnin puristuksen neliötuumaa kohti, vaikka se ei ole kuin tuuman vahvuinen. Nidoksen nimi on „Sähkösanomajohdot”.

Lukemattomat ovat ne nidokset, joita työväenluokka on historiaansa toimittanut; niitä on maan päällä, tuhansia jalkoja syvällä maan sisällä, merien pinnoilla ja pohjilla ja nykyään niitä lentelee jo ilmassakin.

Kaikki työväenluokan suorittama työ on työväenluokan historiaa, ja se on ainoata todellisen elämän historiata.

Kaikki se, mistä te hyvät herrat historioitsijat kirjoitatte, on vain hämärää ja toisin paikoin typeräksi vääristynyttä heijastusta työväenluokan luomasta todellisesta historiasta.

Työväenluokan luoma historia, hyvät herrat, on todellisin ja pysyväisin siksi, koska se ei ole vain aatteita ja sanoja, vaan se on muodostelua aineessa. Työväenluokan historia on ainoa historia, johon sen toimittajat ovat persoonallisuutensa pysyvästi

painaneet, niin pysyvästi ettei sitä voida siitä koskaan irti reväistä.

Missä on nykyisten osakkeenomistajien persoonallisuuden aineellinen historia? Se on heidän vatssoissansa. Mutta se on niin kovin heikkokansinen historia. Puukon isku vain ja tuo historiallisuus haihtuu kaikkiin mailman tuuliin muutaman minuutin aistejamme häirittyänsä.

Miksikä sitte paperihistoriain tekijät eivät ole antaneet historioissansa työväenluokalle sille kuuluvaa kunniaa?

Ensiksi sentähden, koska he viidennellä vuosisadalla ennen Kristusta eläneestä kreikkalaisesta Herodotoksesta teihin asti, herrat historioitsijat, ovat olleet muutamilla kolikoilla ostettavia. Toiseksi sentähden, koska heidän on ollut pakko kirjoittaa vain vallassa olevien miesten ja heidän virallisten ja epävirallisten akkojensa historiaa. Sellainen historioitsija, joka olisi kirjoittanut historiaa totuuden mukaan, olisi pian löytänyt itsensä historioimassa hirsipuussa.

Tässä nykyisessä osakkeenomistajien mailmassa on sitäpaitsi suuri puute sivistyneistä historian kirjottajista. Meillä ovat suutarit suurempia filosofejia ja suurpiirteisempiä asioiden arvostelijoita kuin historioitsijat.

Meidän historioitsijoillamme ei välttämättömästi tarvitse olla niin vähäpätöistä lahjaa kuin asioiden ymmärtämiskyky; heillä tarvitsee vain olla taito sepitellä lauseita satoja sivuja historioitsemistyylissä ja kustantaja.

Niinpä meillä sitte on historioitakin, joiden kertomat tapausten syyt pitää hienotunteisesti jättää järjellä arvostelematta, etteivät ne menettäisi historiallista arvoansa.

Sellaisiin ihmiskunnan historioihin, joissa se luokka, joka on tehnyt maailmassa kaiken sen mistä voidaan historioida ei esiinny minään historiallisena tekijänä, sellaisiin historioihin, sanon, ei ole haaskattu järkeä muuhun kuin niiden korukansiin. Sellaiset tarinat kuuluvat Johanneksen ilmestyksen kanssa "korkeampaan kirjallisuuteen," joka ei ole normaalijärkisiä ihmisiä varten.

Jos vain ne jumalat, joiden olemassaoloa niin monet historioitsijat ovat koettaneet todistaa, olisivat enkeleillänsä kannattaneet historioitsijoille kalkkunapaistia, saksalaista olutta ja havanna sikaareja, ettei historioitsijain olisi tarvinnut elää työläisten tuottamista elintarpeista, historia tuskin tuntisi sanaa "työläinen." Mutta kun herrat historioitsijat ovat olleet pakotettuja vasten tahtoansakin myöntämään työläis-

ten historiallisen olemassaolon, ovat he koettaneet opettaa työväenluokalle historiallisena välttämättömyytenä jumalien, ja-lorotuisten ja kapitalistien palvelemista.

Nerokkaimmatkin ihmiskunnan historiat ovat ainoastaan yhdessä suhteessa nerokkaita laitoksia, ja se nerokkuus on se väärennys, joka niissä esiintyy ihmiskunnan todellisesta elämän tarinasta. — Mutta väärennyksen nerokkuus on myöskin todistus väärennyksen tahallisuudesta. Sillä tavalla ovat nerokkaimmat historioitsijat edellä vähemmän nerokkaista.

Vaan historiassahan onkin suorittanut suuren osan jumalallinen ilknestys, se on viittonut tien suurimmalle osalla meidän historioitsijoistamme, ja jumalalliselle ilmestykselle ovat tosiasiat aina toisarvoisia.

Neljännellä ja viidennellä vuosisadalla riehui historian ristillistytämisraivo. Pakanain historiat poltettiin ja historia ristillisesti väärennettiin yhtä suurella roistomaisuudella kuin tuo kavaluuden filosofiassa ja retoriikassa — puhetaidossa — oppinut ristillisen kapitalismin agitaattori Paavali väärensi Kristuksen uskon ristinuskoksi.

Eivät ole antaneet työväenluokalle sille kuuluvaa osaansa kirjoitetussa historiassa nekään historioitsijat, joita on karahterattu vallankumouksellisiksi. Saksalainen

Mommsen menetti professorin virkansa vallankumouksellisuutensa tähden, mutta hänelläkään ei ollut historioissaan tarjottavana työväenluokalle paljoakaan parempaa osaa kuin toisillakaan suurhistorioitsijoilla. Mommsenkin kai kuului niihin vallankumouksellisiin, jotka eivät ajattele vallankumouksellisesti. — Meidän vallankumouksellisemme, nähkääs hyvät herrat, jakautuvat kahteen pääryhmään: yksi ryhmä ajattelee kumouksellisesti, mutta ei ole kumouksellinen, toinen ryhmä on kumouksellinen, mutta ei ajattele kumouksellisesti.

Jos herroilta historioitsijoilta kysytään: miksi työväenluokka on niin himmeästi historiassa edustettuna? vastaavat he: "siksi, koska työväenluokka ei ole tehnyt suuria töitä" — vaikka kaikki suuret sekä pienet työt ovat työväenluokan suorittamia.

On totta että työväenluokka ei ole murhannut miljoonia, kuten Aleksander Suuri, Dshingis-khan ja Napoleon, mutta töitä se kyllä on tehnyt jos kuinka suuria.

Herrat historioitsijat kaiketi odottavat että työväenluokan tahdosta ja käskystä pitäisi murhata muutamia miljoonia ihmisiä ja tehdä muutamia maita autioiksi, ja sitte vasta heistä kannattaa historiaa kirjoittaa. Ja miksikäs ei sekin sopisi, jos se on välttämätöntä työväenluokalle kirjoitetun histo-

rian luomiseksi. Onhan työväenluokka murhannut toisiansa miljoonia herrojen historian hyväksi; miksi se ei voisi oman historiansa hyväksi taittaa niskoja muutamilta miljoonilta mailman herroilta? Miksikä ei?

Sielutiede.

Kerran oli Ameriikan syntisimmillä suomalaisilla suuret rukoustalkoot, joihin oli saapunut vaivaisten syntisten edustajia kaikilta kuuluisimmilta suomalaisten pesäpaikoilta.

Sinne oli agitaattori Rähäsuukin kutsumattomana ja kirottuna kuokkavieraana saapunut ja heti ensi-iltana puhetta pitävänsä ilmoittanut.

**Kuulioiksi oli saapunut republikaanisesti uskovia ja demokraattisesti uskovia, ja olipa joukossa joitakin sosialistisesti usko-
viakin.**

Agitaattori Rähäsuu aikoi pitää pitkän ja ihmisten omissa tunnoissa paljon painavan puheen kehitysopista.

Suoritettuansa asiaan kuuluvat alku-ryähtelyt, eleet ja asennon vaihdokset — ensin vasemmalla jalalla puoli askelta eteen, käsien vieni taskuihin niin että peukalot jäävät suoriksi eteenpäin, siitä kädet seläntaakse ja jalat perusasentoon, kädet jälleen taskuihin ja oikealla jalalla puoli-askelta etuviistoon — agitaattori Rähäsuu syvällä passoäänellä alkoi: 7

— Ihminen on kehittynyt apinasta
Tämän väitteen tulen minä tänä iltana todeksi osottamaan, jos teillä on niin paljon ymmärrystä että jaksatte käsittää mitä minä näistä syvistä asioista selitän.

Agitaattori Rähäsuu keskeytti hetkeksi ja mietti, missä järjestyksessä todistusten pitkä sarja pitäisi tälle kuuliakunnalle esittää, että se musertavimmin vaikuttaisi.

Republikaanisesti ja demokraattisesti uskovat kuulijat jännittyivät ankarasti kohta perusväitteen kuultuansa. Jotkut heistä jo heti alkoivat horjua isiltä perityssä uskossa, sentähden koska isien jumala ei heti paikalla taivaan nuolella tappanut agitaattori Rähäsuuta, vaikka hän niin julkijumalattoman väitteen esitti. Mutta toiset sensijaan koettivat vaivata aivojansa keksimään keinoa, jolla voisi agitaattorin suuntukia ja hänet suuren yleisön edessä häpeään saattaa.

Ja viimein eräs niissä piireissä nerokkuudestansa tunnettu synodalaisen seurakunnan esimies keksikin tepsivän keinon; nousi seisomaan ja sanoi:

— Herra puhuja, luennoitsija ja poliitikkapuolueen agitaattori, kuulkaapas! Tuokaapas minun eteeni mies, joka on apinasta mieheksi muuttunut, ja minä uskon sosialismin oppiin ja autuuteen, ja luultavasti mejän puolen miehet uskovat kaikki.

Agitaattori hymähti, mutta ei osannut mitään sanoa; niin musertavana oli vastaväite häntä kohdannut.

Mutta kuuliakunta ynähti äänekkäästi ja tunki perinpohjin voittaneensa seurakunnan esimiehen nerokkaan iskun kautta.

Ne jotkut, jotka jo olivat heikkoina horjuneet siinä vahvassa uskossa, jonka puolesta esi-isät olivat ennen vanhaan omine eväinensä tapelleet aina Breitenfeldin ja Lytzenin kentillä asti, jonka nimessä ja puolesta Katriina Utriainen oli horrostilassa saarnannut monta vuotta, nähnyt näkyjä ja tehnyt "yksinäisiä lapsia," ne horjujat vahvistuivat jälleen uskossa, koska he huommasivat että agitaattori Rähäsuu ei lähde hakemaan miestä, joka olisi apinasta mieheksi muuttunut.

Agitaattori Rähäsuu katseli hetken

voiton ilmeellä irvisteleviä naamoja ja sanoi sitte:

— Apinoista on mahdoton löytää selaista ihmistä joka olisi apinasta ihmiseksi kehittynyt.

— Mutta jatkakaahan toki! Älkää antako seurakunnan kolehtikukkaron itseänne sanattomaksi lyödä! kuului huutoja joukosta.

— Ja mistä minä tällaisille töppösen lesteille puhuisin?

— Puhukaa vaikka sielutieteestä. Ja puhukaa niin viisaasti ettei siitä kukaan mitään ymmärrä, silloin teitä sanotaan hyväksi puhujaksi, kuului eräs ystävällinen neuvo.

Ja agitaattori Rähäsuu puhui:

— Jo aikoja sitte on esitetty, todistettu ja tunnustettu, että ihmiset ajattelevat suolilansa. Mutta tämä suuri tieteellinen keksintö ei esitä tyhjentävästi ihmisen sisäistä olemusta, vaan tuota keksintöä, on tuettava ja täydennettävä toisella vielä suuremmalla keksinnöllä, jonka vaatimattomana tekijänä minä itse pyydän esiintyä. Tämä uudempi ja edellistä suurempi tieteellinen keksintö sisältyy määritelmään:

Ihmisen todellinen sielu ja omatunto on hänen vatsansa.

Jos synodan kolehtikukkaro ja muu seurakunta sallivat ja malttavat olla mölisesemättä, esitän muutamia todistuksia vatsamaisen väitteeni puolesta.

Todistukset ovat kehitysopillisia, historiallisia, ja uskonnollisia — vaikka uskonnolliset todistukset eivät ole mitään todistuksia, kelpaavat ne uskovaisille.

Se uskonto, josta te ette mitään tiedä, mutta johon te uskotte sentähden koska te maksatte sille veroa, opettaa että sielu on ollut olemassa ensiksi, ja vasta sitte, kun sielu on syntynyt, on sen ympärille rakennettu luut ja lihat ja viimeksi vedetty nahka päälle — kelle valkea, kelle musta, kelle punanen, kelle keltainen, kullekin sen värinen kuin parhaiden soveltuu, niinkuin esimerkiksi neekerille soveltuu parhaiten musta.

Toiseksi teidän uskonne opettaa, että ihmisten on hoidettava sieluansa, välittämättä vähemmän arvoisista ruumiin osista, koska todellinen onni ja ilo, riemu ja rauha saavutetaan ainoastaan sielun hyvinvoinnin kautta.

Kolmanneksi uskontonne käskee tei-

dän uskomaan, että ainoastaan sielu jääpi ihmisestä jällelle.

Neljänneksi teidän, erittäinkin jos olette huonoja seurakunnan jäsenmaksujen maksajia, on uskottava että ihmisellä on omatunto, joka aina sanoo, mikä on oikeen mikä väärin.

Nyt meidän tarvitsee vain etsiä ihmisestä se osa, johon soveltuvat kaikki nämä määritelmät, ja silloin me tiedämme mikä on meidän todellinen sielumme ja omatuntomme.

Ainoa mikä on ollut ihmisellä ennen kuin hänellä on ollut mitään muuta, ainoa, joka nähtävästi jääpi yksiksensä elelemään vielä kauan sen jälkeen kun ihmiseltä on hävinnyt kaikki muut ruumiin osat, on ihmisen vatsa.

Ihmisen ja eläimen varmin tunnusmerkki etevämmyydestä esimerkiksi kasvien rinnalla on vatsa.

Millään olennolla, jolla ei ole vatsaa, ei ole mitään korkeampia se on sielullisia ominaisuuksia, kuten esimerkiksi järki-kultaa valita ravintoansa — josta me huomaamme muun muassa sen tärkeän sielutieteellisen seikan, että mitä parempi vatsa sen parempi kyky valita ravintoa.

Mutta jos vatsa kerran on korkeampien

ominaisuuksien antaja ja lähde, todistaa se että meidän vatsamme on meidän sielumme.

Jos te kunnioittettavat kolehtikukkarot ja töppösenlestit ette tätä usko, tutkikaa elämää sen kaikilla asteilla ja te huomaatte alkavan vatsalla kaiken sellaisen elämän joka osottaa tappelun halua ja kykyä, jotka ovat kaiken ylöspäin kehittymisen ehtoja ja myöskin ihmisen ihmisyyden tärkeimpiä tunnusmerkkejä.

Siis ensin syntyy ainoastaan vatsa ja muu muoto ja muoti seuraa sittemmin.

Jotkut, jotka ovat päässeet tieteilemisessä ja tutkimisessä ainoastaan puoliväliin, väittävät että eläimen tunnusmerkkinä on liikkuminen, mutta sellainen on vain kolmannenluokan tiedemiesten kantaa. Niitä on sellaisia kasvejakin jotka kuljeskelevat — ainakin ylöspäin — mutta kuitenkin ne eivät kuulu eläin- eikä ihmislajeihin, koska niillä ei ole tuota korkeampaa olemusta, vatsaa, joka vasta antaa ylöspäin pyrkimishalun ja järjen.

Mutta sensijaan „alkueläimet”, infusoriot ja noktilukat voidaan sanoa järjelliseksi olennoiksi ja yhtä paljon järjelliseksi kuin synodalaiset kolehtikukkaroeläimetkin ja eräissä suhteissa enemmänkin, koska infusoriot ja noktilukat osottavat halua

kehittyä ylöspäin, jota kolehtikukkaroeläimet eivät osota. — Ilmankos he ovatkin tarvinneet Kristuksen pelastajaksensa.

Kaikki alkueläimet ovat yksisoluisia. Ja mikä on noiden yksisoluisien eläinten yksi solu? Se on vatsa, ainoastaan vatsa, eikä mitään muuta. Vatsa siis on ensimmäinen, ja siis pelkkä sielu ilman ruumista.

Vasta sellaiset olennot, joilla on vatsa, oppivat suojelemaan itseänsä, koska niillä on „kallis aarre, pyhän hengen temppli” suojeltavana. Kukat, heinät ja puut, joilla ei ole vatsaa, eivät osaa kolmea tärkeintä itsepuolustuskeinoa: ravinnon valitsemista, hyökkäystä ja pakoon juoksua. Noktitukat sensijaan osaavat jo nuo tärkeimmät olemassaolon taistelun ja sotatieteen temput: hyökkäyksen ja pakoon juoksun. Ne myöskin tuntevat kysymyksen „mitä meidän on syötävä”, koskapa ne osaavat valita määrätyn kivilajin palasia ravinnoksansa — ne eivät syö kovin suuria kiviä, kun ne itsekin ovat vain millimetrin korkuisia jättiläisiksi kasvettuansa.

Näillä veljillämme ja sisarillamme Noktitukilla on todistettavasti järjellisiä, tieteellisiä ja taiteellisiakin lahjoja, vaikka ne ovatkin keskimäärin kolme neljännesosan millimetrin korkuisia. Mutta kun tuo koko on kaikki vatsaa, on selvää että sie-

lulliset ominaisuudet ovat korkealle kehittyneet.

Kaikkien vatsallisten olentojen ruumiin kaikkien jäsenien tarkoituksena on palvella vatsaa, ja ainoastaan vatsan palvelemista varten ovat jäsenet kehittyneet. Kestämällä on ruumiissansa sata eri rengasta, sata ruumiin eri osaa, mutta kaikkien läpi kulkee yhteinen vatsa, jota kaikki ruumiin osat palvelevat. Ja ihmisen ruumiissa ovat kaksisataa luuta ja kolmesataa lihasta toimivat vain palvellaksensa vatsaa.

Kuka rohkenisi vielä väittää, että vatsa ei olisi pyhin paikka ihmisessä ja muussa elävässä olennessa, koska kaikki muut osat ja jäsenet toimivat vatsan käskystä ja sen hyväksi.

Historia esittää painavan ja pätevän todistuksensa vatsan korkeammasta asemasta. Ja tämä historian todistus on se, että koko ihmiskunnan historia onkin vain kertomusta siitä kuinka ihmiset ovat palvelleet vatsaansa.

Tämän korkeamman olemuksemme, vatsan, jumallisen äänen kiihottamina ja komentamina ovat kaikki mailmar suuret mullistukset syntyneet. Vatsa on ollut omatunto, joka on aina sanonut mitkä teot ovat vääriä mitkä oikeita.

/ Vatsa se oli, joka ensiksi keksi sen opin

jota ny' sanotaan kristinuskoksi, vaikka se todellisuudessa on ristinuskoa. Vatsa ajatteli: Jos ihmiset saataisiin uskomaan yhteisesti ja rakkaudessa syömiseen, niin vatsat yleensä tulisivat paremmin palveltua. Mutta ne vatsat jotka olivat ennen olleet rosvoapinoilla olivat jälellä kehityksessä eivätkä jaksaneet uskoa kommunismiin, ja siitä seurasi että oppi yhteisestä ja sovinnollisesta syömisestä väärennettiin ristinuskoksi, joka lupaa yhteisiä aterioita vasta taivaassa. Mutta ettei oppi vielä-kään ole kokonaan kadottanut alkuperäistä sielullista eli vatsamaista luonnettansa, siitä on todistuksena se voimakas vatsan ääni joka vieläkin ristinuskossa puhuu, vaikka se onkin vain pappien vatsan ääni, joka nykyään kirkoissa voimakkaimmin kuuluu.

Vatsan vaatimuksista kukistettiin mah-tava Rooma. Vatsan vaatimuksista Rans-kaa muutettiin tasavallaksi sata vuotta, kun se ei vähemmässä munttunut. Vatsan vaa-timuksista kukistettiin pantsaripaitaisten feodalien valta. Ja vatsan pyhää ja oikeu-tettua ääntä kuullen kukistetaan ennenpit-kää porvarien rahavalta.

Vatsa on siis ollut kaikkien yhteiskun-nallisten taistelujen määrääjä ja korkein komentaja, ja niin se tulee tulevaisuudes-

sakin olemaan, koska ainoastaan vatsa ohjaa ihmiskuntaa korkeampaan totuuteen, ainoastaan sen ääni voipi toimia omanatuntona ja ilmoittaa kaikkina aikoina mikä on oikein mikä väärin — tai vielä paremmin: se ilmoittaa sen, mitä meidän on pakko tehdä. Se ilmoittaa milloin ihmisten on laskettava käsi miekan kahvaan, milloin auran ohjaukseen tartuttava.

Koska tätä todellista sielua, vatsaa, täydytään ruokkia muullakin kuin jumalan sanalla, ja koska sillä on taipumus „suuttua huonoon ruokaan”, seuraavat siitä metelit ja työlakot, jos vatsaa petetään kauemmin kuin sen jumalallinen kärsivällisyys sallii. Sotia, meteleitä ja työlakkoja olisi kovin vähän, jos tuota todellista sielua tarvitsisi ruokkia ainoastaan jumalan sanalla. Vaikka jumalan sanallakin on taipumus kallistumaan näinä kalliina elinkustannusten aikoina, on perunoilla ja laardilla vieläkin suurempi taipumus kohota hinnassa, puhumattakaan paremmista ruuista, voista vehnäsestä ja siirapista.

Että vatsa on todellinen sielullisten ominaisuuksien keskus ja järjestäjä siitä on todistuksena monien yksisoluisten olentojen äly. Niillä ei ole kuin vatsa, mutta muutamat näistä vatsoista ovat niin kavalasti älykkäitä ettei aivoilla varustettu ih-

minen ole voinut niitä hallita, vaikka ne eivät ole kooltansa millimetrin sadannesosan kokoisiakaan. Sellaisia ovat muutama bakterit, joita voittaaksensa ihminen on saanut turhaan vehkeillä.

Tämä vatsa-sielutiede opettaa meille tärkeitä totuuksia. Muiden muassa opettaa se sen totuuden, että ne olennot jotka eivät yksilökohtaisesti taistele sielunsa autuuden puolesta, se on, vatsansa vaatimuksien puolesta, vaan rupeavat elämään toisten kustannuksella, kaikki sellaiset olennot taantuvat ja kulkevat häviötänsä kohti, kuten esimerkiksi kapitalisti yhteiskunnassa ja nauha- eli pinikkamato ihmisen suolistossa. Kapitalisti, mitään tuottamaton osakkeenomistaja on pinikkamato yhteiskunnan suolistossa, ja sentähden hän on pakoitettu taantumaan ja häviämään.

Jokainen olento taas, joka taistelee vatsan terveyden puolesta, kehittyy ja voittaa taistelussa.

Ihmisen siemensolullakin on ennenkaikkea vatsa, vaikka sillä on myöskin jonkunlainen suu ja maanviljelyksen siunaaja.

Siis kun ihminen alkujaan luodaan tehdään hänelle vain vatsa, muu kaikki kasvaa itsestänsä vatsan ympärille. Tästä meidän pitäisi tuntea vatsan pyhyys ja huomata,

että on häpeällistä koettaa kuristamalla tai nälällä hävittää näkymättömiin vatsansa, koska se on ihmisen ainoa tosiolimus. Sellaiset ihmiset, jotka niin häpeällisesti vatsaansa kohtelevat, eivät taistele henkeen ja vereen asti sen hyvinvoinnin puolesta, ovat alhaisella sielullisella kehitysasteella.

Koska ihmiskunnalla on tähän asti ollut peräti väärä käsitys sielusta, väärä sielutiede, siitä on johtunut suuret eksymykset kaikissa muissakin tieteissä. Niinpä esimerkiksi Zoologia, eläintiede, tietää, että lude kuuluu arthropodien pääjakson Tracheata jakson Insecta luokan Rhychota lahkon ensimmäisen heimon a-osaan (niveljalkaisten pääjakson huokoiseläinten jakson hyönteisten luokan nivelkärsäisten lahkon ensimmäisen heimon a-osaan). Täi kuuluu samoihin jaksoihin, samaan luokkaan ja samaan lahkoon, mutta lahkon heimojärjestyksessä on se vasta neljäntenä, joka merkitsee että täi on kolmeneljännesosaa alemmalla kehitys- ja sivistysasteella kuin lude. Kirppu kuuluu samoihin jaksoihin ja samaan luokkaan, mutta vasta kymmenenteen lahkoon. Iso ameriikkalainen torakka, tieteellisellä nimellä *Blatta Americana*, jonka munia te olette niin paljon kananmunien puutteessa syöneet, kuuluu myöskin samoihin jak-

soihin ja saman luokan neljännen lahkon ensimmäiseen ryhmään. Näin tarkkaan tietää nykyinen eläintiede nämä tuiki tärkeät eläjät, luteet, täit, kirput ja torakat. Mutta nykyinen yhteiskuntatiede ei oikeen varmaan tiedä, kuulutko sinä Matti Matinpoika Kuusamosta, joka istut siellä peräpenkillä hattu päässä ja rukkaset käsissä, siinä määrin ihmisluokkaan että sinulle pitäisi antaa ihmisoikeuksia syömiseen nähden. Sinä Matti Matinpoika et siis ole kapitalistisille yhteiskuntatieteille sen arvoinen kuin kirppu ja täi ovat eläintieteelle.

Mutta mailman köyhälistö on nyt jo alkanut voimakkaasti huomata todellisen sielunsa ja palvella sitä. Se on alkanut saarnata vatsatiedettä kaikkien tieteiden isänä ja imettäjänä. Ja kun se aikansa sitä saarnaa, kruunaa se sen vallankumouksella kaikkien tieteiden kuninkaaksi. Ja silloin sinutkin, Matti Matinpoika, tunnustetaan ihmiseksi, jolla on oikeus syödä niin paljon kuin sinun sielusi sietää.

Olemme siis huomanneet, että vatsa on todellisuudessa kaiken elämän a ja o. Palvelkaa siis vatsaa ja te tulette onnellisiksi.

Vatsan palvelemisesta on tietysti lopullisena kehityso pillisena tuloksena se, että ihmiset muuttuvat pelkiksi vatsoiksi.

Kun me palvelemme vatsaamme korkeimpana minänämme ja rajattomasti, me lopulta muutamme kokonaan vatsapalloiksi, joilla ei ole enää mitään alhaisia pyrkimyksiä, vaan yksi ainoa korkeimmista korkein pyrkimys: itsensä täyttäminen.

Sosialistien puolueohjelma tosin kieltää meitä pelkiksi vatsoiksi kehittymästä, koska sellainen voisi näyttää ikäänkuin porvarillisten menettelytapojen hyväksymiseltä ja kompromissilta kapitalismin kanssa. Mutta on huomattava, että meidän ei ole pakko kehittyä kapitalistiseksi vatsoiksi, vaan me voimme kehittyä itsenäisiksi sosialistiseksi vatsoiksi.

Kaikissa tapauksissa, tiedemiesten mukaan, ihmiskuntaa odottaa loppu enemmän tai myöhemmin auringon ja maapallon jäähtymisen seurauksena. Mikä onkaan ihmiselle vähemmän hirvittävää loppua kohti kulkemista kuin muuttua vatsaksi ja vatsana ihanteellisesti vaipua maaemion suureen vatsaan. Mitäpä muuta varten luontokaan lapsiansa tappaa kuin saadaksensa ravintoa maaemolle, täyttääksensä vatsaansa.

Eletyn elämän ja sen „alun“ ja „lopun“ summuna me siis voimme ihmiselle ihanteellisesti sanoa: Mahana sinä olet maasta tullut, mahasi palveleminen on sinun elä-

mäsi tarkoitus ollut, mahana pitää sinun maaksi jälleen tuleman ja mahana maa sinut jälleen ylös herättää. Se on kaikkien olentojen iankaikkinen kohtalo.

Ällistelyt, hyvähuudot ja räpytykset luonnollisesti seurasivat itsestänsä.

Agitaattori Rähäsuun antamia elämänohjeita.

Älä koskaan lankea ihmisyshumpuukiin niin syväälle että toivoisit toiseen puolueeseen kuuluville mitään hyvää.

*

Jos joudut riitaan ja tunnet itsesi voimattomaksi sisuasi hillitsemään, älä anna suupalttien tapaan tuntikausia rähisemään, vaan mieti niin kauan kunnes löydät vastustajastasi niin solvaavat sanat että voit parilla kolmella lauseella kuohuvat tunteesi tyynnyttää.

*

Ihminen joka aina toivoo kaikille yhtä

hyvää kuin itselleenkin on täysin kelvollinen hullujen huoneeseen.

Jokainen kolmekymmentä vuotta vanha työläinen, joka uskoo että hän nykyisessä yhteiskunnassa voipi rikastua, ansaitsee vähintään kuusi kuukautta kuritushuonetta köyhyytensä tähden.

Koeta varjella itsesi siltä hulluudelta, että voit tehdä jotain erikoista. Enemmistö ei tunnusta erikoiseksi mitään sellaista johon se itse ei kykene, ja jos sinä teet sellaista johon enemmistö kykenee, se ei ole mitään erikoista.

Kaikki oikeustiede perustuu yksilön persoonallisuudelle. Sen tehtävänä on yksilön rankaiseminen ja hyvittäminen. Kansalle oikeustiede siis ei voi antaa mitään objeita, sillä kansa ei ole mikään oikeusopillinen persoona.

Itsetiedottoman työläisen olisi helppo olla aasina, jos hänellä olisi myöskin aasin ruumis eikä ainoastaan aasin aivot.

Kovin pienen vähemmistön „alaston to-

tuus" ei ole minkään arvoinen käytännössä, ja sentähden sitä ei kannata edes sanoa.

*

Varo puhumasta niin että sen kaikki ymmärtävät, jos tahdot käydä nerosta.

*

Mikään luokkataistelukeino ei vie työväenluokkaa voittoon niin kauan kuin heidän tyhmyytensä on voittamaton.

*

Aina onnellinen avioliitto voipi olla mahdollinen, mutta *aina* onnellinen miehen ja naisen yhdyselämä on mahdottoisuus.

*

Se on tietystikin erityinen jumalallinen armo ja ilmestys että kristinusko on tähän asti ollut ainoastaan kapitalististen yhteiskuntien uskontona — että kapitalismi on kehittynyt ainoastaan kristityissä yhteiskunnissa.

*

Suuret aatteet eivät saa tunnustusta keksijänsä eläessä, koska tunnustus olisi todistus tunnustajien hölmöydestä.

*

Jos tahdot olla varma ettet mitään saa rupea rukoilemaan ja pyytämään.

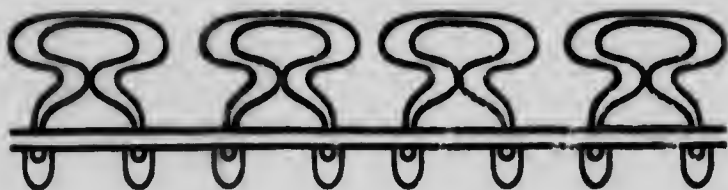
Rakastakaa lähimmäisiänne, jos siitä on teille etua, mutta vihatkaa kapitalisteja poikkeuksetta, sillä he eivät ole teidän lähimmäisiänne, vaan riistäjiänne.

*

Älkää antako mitään jumalalle, keisareille, kuninkaille ja kapitalisteille, sillä heille ei mikään kuulu, koska he eivät ole koskaan mitään tuottaneet.

JUTTUJA II

Yhteispyrinnöissä.

Oliko se "olevien olojen" tähden tai „ajan hengen" herätyksestäkö taikka muuten vain muodin vuoksi, mutta niin se vain oli, että Rautakiven kaupungin suomalaisten keskuudessa oli alkanut "edistysmieliset" virtaukset liikkua.

Ja, kuten jokainen tietää, "edistys" ja "kehitys" tekevät tehtävänsä, vaikka niitä todenteolla ja suomalaisen sisukkaalla sitkeydellä vastustaisi, ja niin ne tekivät Rautakiven kaupungin suomalaistenkin keskuudessa.

Ensin alkoi kuin kulkupuheina kuulua sellaisia outoja sanoja kuin "yhteispyrintö," "seura" ja "edistysriennot."

Ne sanat tulivat Rautakiven kaupungin suomalaisille yllätyksenä ja löivät heidät hämmästyksellä, niinkuin jokainen uutuuks ja mailman menoa mullistava asia aina vaikuttaa rauhallisiin ihmisiin, jotka eivät ole osanneet varustautua kaikkia yllätyksiä vastaanottamaan.

Rautakiven kaupungin suomalaiset olivat "oikeita ihmisiä," jotka olivat eläneet "oikiata elämää": tehneet ahkerasti kovaa työtä ja siitä lankeavan leipänsä kiitoksella nauttineet. Ja näissä elämän tärkeimmissä tehtävissä — työnteossa ja syömisessä — ei oltu mitään erityisiä yhteispyrinnöitä tarvittu.

Joskus vaihtelun vuoksi menivät "kansalaiset" kapakkaan ja joivat senverran kuin päät pitivät ja varat vyöräsivät — eikä sitä varten tarvittu mitään sääntöjen alaisista seuraa rakentaa. Ja ilman erityisillä edistysriennoilla pöyhkeilemättä he joskus panivat toimeen lyhyen, mutta syviä muistoja jättävän puukkotappelun — ei missään verenvuodatuksen halussa eikä ilkeivällisen tekemisen tarkoituksessa, mutta muuten vaan, kun ollaan outoja vieraalla maalla.

Noiden "rauhallisten kansalaisten" korvia olivat alkaneet nuo uudet sanat särkeä ja heidän aivokomeroissansa „yhteispyrin-

tö- ja edistysriento"-kuvitukset kuvatella. Ja kun sellaiset sanat olivat outoina yhden ja toisen korville kolme vuotta kaikuneet alkoivat ne löytää harrastajansa ja viimein jo tuli muutamista niiden tunnustajia.

Koko "kansa" tietystikään ei käsittänyt niin pian uusien sanojen ja niihin sisältyvien aatteiden arvoa, mutta johtomiehet, kalliin siirtokansan edun ja parhaan katsotjat alkoivat oivaltamaan sanojen suuren merkityksen, ja se velvoitti heitä vakavasti harkitsemaan — mitä olisi tehtävä?

Ja kun Rautakiven kaupungin edistysmielisimmät suomalaiset olivat vuoden vakavasti harkinneet kysymystä "mitä olisi tehtävä?" johti se vakavaan päätökseen että — jotain on tehtävä.

Kun sitte vielä vuoden verran vakaannuttiin ajatuksessa että "jotain on tehtävä," kansan parasta katsovat, itsensä uhraavaiset henkilöt päättelivät että on pantava alulle yhteispyrinnöt.

Kun sellaisen päätöksen järkevyys ja tarpeellisuus ja periaatteellinen ja käytännöllinen oikeus sekä siveelliseltä että aineelliselta kannalta katsoen oli tarkistettu ja puoli vuotta sen jotain toimeenpanemaan velvoittavasta voimasta vakaannuttu, päätettiin epävirallisesti, että virallisesti kutsutaan edistysmielisten kansalaisten esi-

taistelijat yhteiseen viralliseen kokoukseen virallisesti päättämään yhteispyrinnöiden paikkakunnalle perustamisesta.

Niin saatiin jo viiden ja puolen vuoden ankaran itsekasvatuksen ja ahkeran työn tulokseksi toimeen kokous, johon otti osaa kolme edistysmielistä edistyksen esitaistelija, Kami, Rami ja Koskikallio.

Rautakiven kaupungissa oli siihen aikaan yhdeksän suomalaista "sielua". Edistysmielisyys oli heistä voittanut puolellensa neljä, ja viisi olivat jaksaneet olla millään tavalla taistelematta edistysvirtauksia vastaan, ja sentähden he olivat pysyneet vanhoillisina.

Niinpä siis kokoontuivat Rautakiven kaupungin suomalaisjoukon edistysmielisen ryhmän esitaistelijat ja aikoivat alkaa kokouksen. — Mutta kukaan ei tietänyt mitenkä edistysmielinen kokous on alettava, koska kukaan ei ollut koskaan ennen sattunut sellaisessa kokouksessa olemaan.

Kami ehdotti:

— Aletaan rukouksella "Oi herra, siunaa meidän työmme!" Sillä näin tärkeälle tehtävälle, kuin meillä nyt edessämme on, ei voi saada siunausta liiaksi, vaikka sitä heti alussa ja erikoisesti pyytää.

Rami vastusti Kamin ehdotusta väittäen:

— Edistysmielistä yhteispyrintöä ei ole, minun mielestäni, sopiva alkaa rukouksella, vaan laululla. Minä siis ehdotan, että tämä kokous aletaan laulamalla sopiva värssy, jota etsimään minä esitän valittavaksi komitean.

Koskikallio kannatti Ramia.

Mutta Kami ei luopunut ehdotuksestaan, vaan päätti itsepuolestansa alkaa rukouksella, vaikka toiset eivät siihen yhtyisikään.

Siitä seurasi, että Rami ja Koskikallio nimittivät itsensä komiteaan, joka rupesi muistelemaan alkuveisuuksi sopivaa värssyä.

Värssykomitea ei kuitenkaan päässyt yksimielisyyteen. Rami ehdotti veisattavaksi "Koko maailma iloit' mahtaa," koska kokouksen työstä tulee olemaan iloa koko mailmalle.

Mutta Koskikallio ei hyväksynyt koko maailmaa, vaan esitti laulettavaksi „Arvon mekin ansaitsemme," koska kokouksen työ tulee olemaan arvokasta, ja se on heti alussa ja laulamalla sanottava.

Seurauksena oli että kokous alettiin niin, että Kami rukoili, Rami veisasi koko maailmaa ja Koskikallio lauloi "Arvon mekin ansaitsemme."

Sen perästä herätettiin kysymys: mitä nyt on tehtävä?

Kami arveli, että olisi parasta valita puheenjohtaja, Rami piti tärkeämpänä kirjurin valitsemista, mutta Koskikallio sanoi kuulleen että kokouksissa on virkailija, jota sanotaan sisävirtijaksi; se siis olisi ennenkaikkia valittava.

Lopulta kysymys päättyi siten, että Kami valitsi itsensä puheenjohtajaksi, Rami itsensä kirjuriksi ja Koskikallio itsensä sisävirtijaksi.

Niin alkoivat kalliin Suomen kansan yhteispyrinnöt virallisesti Rautakiven kaupungissa, vieraalla maalla.

Pitemmässä puheessa, joka kesti lähes viisi minuuttia, puheenjohtaja Kami teki selkoa ihmisen edistymisen tarpeellisuudesta ja yhteispyrintöjen välttämättömyydestä edistysrienteiden eteenpäin viejänä. Puhe päättyi voimakkaaseen ponteeseen, että yksimielisyyttä ei tarvitse pelätä, vaikka se onkin outo sana Rautakiven kaupungin suomalaisten korville.

Se sai kaikkien kokouksessa olijain yksimielisen kannatuksen.

Sitte, kun oli keskusteltu, virallisesti päätetty ja pöytäkirjaan merkitty että yhteispyrintöihin ryhdytään, ehdotti Kami ensimmäiseksi yhteispyrinnöksi seurakuntaa,

koska uskonto on kaiken pohja ja perustus.
Se hyväksyttiin ja päätettiin.

— Mutta mikä seurakunta? kysyi sisä-
vartija Koskikallio.

— Tietysti oikea suomalainen luterilainen seurakunta, joka on synodan välityksellä yhteydessä Suomen valtiokirkon kanssa, ehdotti Kami.

— Sitä minä vastustan, sanoi Koskikallio, koska minun mielestäni edistysmielisen jumalansanan selittämiseen ja todellisen ristillisen seurakunnan palvelemiseen täytyy olla muillakin oikeus kuin tejloukijaa Helsingin yliopistossa tuteeranneilla. Mutta siihen ei suostu Suomen valtiokirkko. Jos siis seurakunta perustetaan, perustakamme Suomen piispoista ja papeista perustamaton itsenäinen evankelisluterilainen siirtokansan seurakunta.

— Minä kannatan Koskikalliota siihen asti kuin Suomen valtiokirkon kontrollivallasta luopumiseen tulee. Ja koska meitä itsenäisen seurakunnan kannattajia on enemmistö, niin tämän kokouksen päätös tulee olemaan meidän mieleemme mukainen, kannatti pöytäkirjuri Rami.

— Minä tahdon panna vastalauseen pöytäkirjaan tällaisen hajottavan erimielisyyden johdosta, vaati Kami.

— Ja minä panen ankaran vastalausee-

ni Kamin aiheetonta vastalauseetta vastaan, vastasi Koskikallio.

Kun vastalauseet olivat pöytäkirjaan merkityt, jatkoi Kami:

— Mutta mistään hajotusyrityksistä huolimatta kokouksen puheenjohtajana ja tässä kokouksessa ylimmän vallan käyttäjänä minä julistan synodan seurakunnan perustetuksi, koska pastori Tohostyvi on luvannut minulle kirkkoväärtin ja kassanhoitajan virat, jos seurakunta saadaan synty-mään. Ja te saatte perustaa itsenäisen kirkkokunnan, jos luulette junalalle itsenäisyyden kelpaavan.

Virallisuuden vuoksi pöytäkirjuri kirjoitti:

Rautakiven kaupungin suomalaisten yhteispyrintöjen kokouksessakuun ..p. armon vuotena 18.... perustettiin yhdellä äänellä kahta vastaan Suomen valtiokirkossa kiinni riippuvainen synodan seurakunta Kamin uppiniskaisuuden tähden. Ja kahdella äänellä yhtä vastaan päätettiin perustaa itsenäinen evankelisluterilainen seurakunta siirtokansamme sielujen autuudeksi täällä vieraalla maalla.

— Mutta lähemmin määriteltynä, min-käläisen itsenäisen seurakunnan me veljen kanssa perustamme? kysyi Rami Koskikal-liolta.

— Seurakunnan, jonka tunnusmerkkinä ovat: riippumattomuus Suomen valtiokirkosta ja sulasta armosta autuaaksi tuleminen, eikä töihin luottaminen. Siitä me kasvatamme Ameriikan suomalaisten suuren kansalliskirkon, jossa kaikki hengellisesti vaivaiset löytävät suomenkielisen autuuden ja lunastuksen. Pitäköön Kami lesken ainoan lehmän ryöstättäjien uskossa riippuvan seurakuntansa; siihen ei monta sielua eksytetä täällä vapaassa maassa, jossa jokaisella on oikeus tulla omalla uskollansa autuaaksi. — Sellaisia, armon päälle rakennettuja seurakuntia on toiskielisilläkin jos kuinka paljon, ja sellaisen sitä mekin nyt perustamme Kamin kiusallakin, puhui pontevasti Koskikallio.

— Mutta minä olen kuullut, että näissä armon päälle perustetuissa seurakunnissa on kokonaan väärä käsitys pääsiäislampaasta ja Ristuksen kärsimysruunun orjantappuroista. Ja sen lisäksi ne, pysyäkseen aina armossa käsin, kuuluvat nauttivan liian usein ehtoollista . . niin että viiniin ja armoleipiin menee paljon rahaa, ja se nostaa seurakunnan jäsenmaksuja, vastusti Rami.

— Nyt sinä, Rami, pakanallisesti pilkkaat pyhiä asioita, ja minä en halua olla sinun kanssasi mikään veli, koska sinuunkin

on mennyt Kamin itsekkyyks ja eriseuraisuus, kivahti Koskikallio.

— Mutta minä en rupea itsenäisen armon päälle perustettavaan seurakuntaan, en! Ja usko se! Minä haluan seurakunnan merimieslähetyksen tai vaikka methodistien malliin. Ja minulla on oikeus noudattaa omantuntoni ääntä niinkuin jollakulla toisellakin.

Ja antaaksensa omantuntonsa äänelle painoa, ponnahti Rami seisomaan, iski nyrkillä pöytään ja sanoi:

— Saatanan sillit!

— Saat olla itse saatanan silli ja kapaturska ja jäädä yksinäsi seurakuntaasi, niinkuin lehmän ryöstäjien uskossa oleva Kamikin, vastasi Koskikallio kiivaasti.

— Mutta siirtokansa tulee etsimään sieluillensa autuutta ja lohdutusta siinä edistysmielisessä uskossa, joka minun mieleni jälkeen perustetaan, väitti Rami ja kirjoitti pöytäkirjaan:

Koska Rautakiven kaupungin suomalaisten yhteispyrintöjen perustavassa kokouksessa Koskikallio aikoi Rautakiven kaupungin suomalaiselle siirtokansalle perustaa väärän seurakunnan, niinkuin hengellisesti sokeiden ja itsekkäiden ihmisten tapana on, ja koska Kami jo oli ennemmin samanlaisen yhteispyrinnöitä hajottavan pää-

töksen tehnyt, siirtokansamme parasta katsova kansalaisemme Antti Rami päätti perustaa kallista siirtokansaa varten oikean edistysmielisen seurakunnan, etteivät kansalaiset joutuisi edellämainittujen itsekäitä pyyteitä ajavien koplakuntien kuljeltaviksi.

Kun seurakunnat pidettiin perustettuina, jatkoi puheenjohtaja kokousta sanoen:

— Koska sentään ei ole tämän suurempaa hajaannusta syntynyt, älkäämme antako esilletulleen pikku erimielisyyden pilata alkaneita yhteispyrintöjämme niillä aloilla, joilla kunkin omatunto suurempaa yksimielisyyttä sallii. Koska nyt me, jotka jo olemme edistysrienteihin ja yhteispyrintöihin paremmin perehtyneet, tunnemme kansan tarpeet, niin me myöskin tiedämme että edistysmielinen väestö ei voi tyytyä pelkkään seurakuntaelämään, vaan myöskin maallinen olemuksemme vaatii osansa, maallisia harrastuksia. Minä siis ajattelen ja ehdotan, että on perustettava maallinen seura maallisen ihmiskuntiamme siivellisesti viehättämistä varten.

— Kannatetaan, sanoivat Rami ja Koskikallio.

— Sepä hyvä, että olemme tässä asiassa näin jakamattomasti yksimielisiä, kiitteli Kami ja ehdotti perustettavaksi raittiusseu-

ran, koska oli tunnettuja ne tuhot, joita kuningas Alkohooli oli Rautakiven kaupungin suomalaisten keskuudessa tehnyt. Tämä raittiusseura sitte voipi liittyä yhteistoimintaan synodalaisen seurakunnan kanssa.

— Jassoo! otti Koskikallio puheenvuoron. Koska kysymys rupeaa kallistumaan sinnepäin, että ehdotetusta raittiusseurasta pitäisi tulla hengellisesti väärän kirkkokunnan maallisesti rallattava häntä, minä vastustan koko raittiusseuraa ja sensijaan ehdotan perustettavaksi salaseuran, sillä se on sopusoinnussa tämän maan edistysrientejen ja yhteispyrintöjen kanssa.

— Kannatetaan Koskikalliota ja vastustetaan Kamin maallisesti rallattavaa synoodan häntää, yhtyi Rami.

— Minä kiellän keskustelun, koska te alatte vääristelemään maallisia asioita niinkuin hengellisiäkin Te tiedätte minulla kokouksen puheenjohtajana olevan vallan julistaa ehdottamani seura perustetuksi, ja minä julistan. Se on perustettu!

— Mutta vapaassa maassa meillä on valta panna vastaan ja perustaa salaseura maallisten yhteispyrintöjemme pohjaksi, niinkuin me molemmat kansaveli Ramin kanssa tahdomme, puhui taaskin koskikallio pontevasti.

— Niin on. Ja me perustamme edistys-

mielisemmän seuran kuin Kamin, vastoin kokouksen suuren enemmistön selvää mielihpidettä perustama raittiusseura on, kannatti Kami veljellisesti.

— Siispä perustamme kalevan ritarit, jotka ottavat tunnustähdikensä ja maallisen palvomisensa esineiksi Kalevalan kalvat ja muut Väinön väen sotasonnutukset, esitti Koskikallio.

— Rami tunsu ettei hänellä ollut mitään muistuttamista Koskikallion esitystä vastaan, mutta häntä kirveli se kun Koskikallio chti asian esittämään. Että se ilkesikin ensiksi esittää, vaikka hän tässä kokouksessa-kin on selvästi alemmalla asteella, sisävar-
tijana vain ja hän, Rami, pöytäkirjurina. Ja sentähden Rami hetken mietittyänsä sanoi:

— Jos kerran perustetaan ritariseura, eikö olisi viisaampaa perustaa makkabealaisten maja? Makkabealaiset kuuluvat olevan vanhempia ja kuulumpia ritareja kuin kalevalaiset. Näin me välttäisimme hajottavaa erimielisyyttä ja moniseuraisuutta. Eikö niin, veli Koskikallio?

— Ei, vastusti Koskikallio. Makkabealaiset ovat vierasta väkeä, emmekä me saa Suomen heimoa sekoittaa vieraaseen ve-
reen ja vieraisiin vehkeisiin. Minä seison jyrkästi kalevalan ritarien puolella ja ke-

MICROCOPY RESOLUTION TEST CHART

(ANSI and ISO TEST CHART No. 2)

1.45

1.50

1.56

1.63

1.71

1.80

1.88

1.96

2.04

2.12

2.20

2.29

2.38

2.47

2.56

2.65

2.74

2.83

2.92

3.01

3.10

3.19

3.28

3.37

3.46

3.55

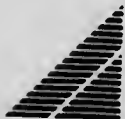
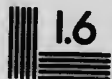
3.64

3.73

3.82

3.91

4.00

APPLIED IMAGE Inc

1653 East Main Street
Rochester, New York 14609 USA
(716) 482 - 0300 - Phone
(716) 288 - 5989 - Fax

hoitan Ramia luopumaan itsekkäästä ehdotuksestansa. On härkämäistä vetää joka asiassa eriköyttä.

— Sinä härkämäinen olet, oikea lautapäinen härkä, joka sekotat edistysriennot ja hajotat yhteispyrinnöt, kiivaili Rami ja ojenteli uhkaavana Koskikalliolle.

— Mutta puheenjohtaja otti ankaran muodon ja huusi:

— Tässä maassa ei saa yhteispyrinnöissä tapella! Sen olen minä monta kertaa kuullut toiskielisiltä.

— Mutta minä tahdon kalevalan ritarit ja kalvat, huusi Koskikallio.

— Ja minä perustan makkabealaisten majan, sillä Suomen kansa on makkabealaistenkin arvoinen, vastasi Rami ja kirjoitti pöytäkirjaan:

— Koska synodan seurakuntaan kuuluva vanhoillisuudestansa kuuluisa Kami itsepintaisesti perusti kirkollensa maallisen hännän, josta ei voi mitään edistysseuraa tulla, ja koska kaikissa yhteispyrinnöissä kukkona kiekua haluava Koskikallio tahtoi hajotusinnossansa perustaa kalevalan ritarit, katsoi allekirjoittanut suomalaisen siirtokansan yhteispyrinnöiden parasta harrastaessansa välttämättömäksi perustaa makkabealaisten majan, ajamaan kansalaisten edistysrientoja täällä vieraalla maalla. —

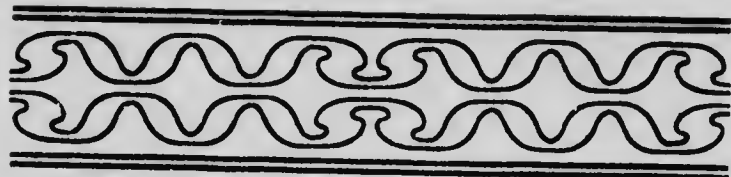
Kamin ja Koskikallion itsekkyyttä kuvaavana en voi olla mainitsematta että kaikki päätökset tässä kokouksessa on tehty yhdellä äänellä kahta vastaan, jota vastaan minä, Antti Rami, panen jyrkän vastalauseeni.

Kun pöytäkirja kokonaisuudessaan luettiin, Kami ja Koskikallio panivat ankaran vastalauseensa pöytäkirjaa vastaan kokonaisuudessaan. Mutta, koska edelliset tahtoivat vastalauseen pöytäkirjaa vastaan, katsoi Rami itsensä tulevan liian huomamattomasti pöytäkirjassa edustetuksi, ellei hänkin merkitse vastalauseensa. Ja siksi hän kirjotti vastalauseen myöskin omasta puolestansa pöytäkirjaa vastaan kokonaisuudessaan.

Niin tuli Rautakiven kaupungin suomalaisten yhteispyrintöjen perustavassa kokouksessa perustetuksi kuusi "yhteispyrintöä" kalliin siirtokansamme sivistämiseksi ja valistamiseksi täällä vieraalla maalla.

Viralliseksi ja historialliseksi asiakirjaksi edistysrienteiden puolesta taistelleen vanhemman sukupolven toimia tutkiville sukupolville jäi pöytäkirja, jota vastaan kokonaisuudessaan olivat panneet vastalauseensa kaikki kokouksessa läsnäolleet edistysmieliset kansalaiset.

Eevastiina, Kaisastiina ja Serahviina.

Eevastiina katseli akkunasta ulos, säpsähti ja puhui:

— Oho! Kaisastiinako se on, joka tänne lentää, kuin olisi tulinen taula hännässä? Mitähän varten se tulee? Ja mitähän uutta tuo kielikello nyt taas tietää? Onkohan se ollut Serahviinalla kahvikuppia kärkkymässä? Ja onkohan se Serahviinan hyväkäs kieltänsä pieksäessänsä kertonut jotakin minusta? Satuin siellä käydessäni vahingossa sanomaan, että kyllä se Kaisastiinaltakin juoru luistaa, niin kuin se totisesti tekeekin. Onkohan se Serahviina kehdannut niin kelmi olla, että toisen ihmisen

satunnaiset sanat heti seläntakana rallattaa? Että se kehtaakin!

Eiköhän olisi viisainta pistää ovi lukkoon ja olla makaavinansa?.... Mutta pitäisi se sentään saada tietää miten se Serahviina on leukojansa loukutellut.

Mitäpä hänestä! Olkoon! Ja tulkoon Kaisastiina, en ole tietääksenkään Parasta lienee pistää pannu reijälle.

Kaisastiina pisti ensin päänsä ovesta sisälle ja imelästi sanoi:

— Päivää, Evastiina kulta!

— No, kas Kaisastiina! Päivää! Sinä se sentään olet oikea ystävä ja naapuri, kun muistat käydä katsomassa. Minä tässä jo itsekseni ajattelin, että eipäs kuulu Kaisastiinakaan. Sillä rehellinen ihminen kaipaa sellaisia rehellisiä ystäviä, jotka osaavat kielensä hillitä eivätkä tungettele toisten ihmisten asioihin, niinkuin tuo juorukellostansa kuuluisa Serahviina. — Vaan oletkos sinä käynyt Serahviinalla tänään?

— En.

— Vai et. Et vain taida sanoa?

— Mitäpä minä ... mokomankin suunsoittajan luona.

— Kaisastiina kyllä tietää etten minä koskaan sano paha sanaa toisesta ihmisestä, mutta ei siellä Serahviinalla mielellänsä käy, ken ei halua sen myrkkykielen

käänneltäväksi tulla ... Istuhan tänne li-
kemmäksi pöytää, koska tuo kahvikin sat-
tui reijälle.

— Mitäpä s tässä turhia kahvittelemaan
... Eikä minulla olisi aikaakaan .. Tietää-
hän Eevastiina etten minä ole niitä ihmisiä,
jotka ilman asiaa käyvät talosta taloon päi-
väkaudet suutansa soittamassa. Läksin
vain pikimältäni pistäytymään ja kysäse-
mään, onko Eevastiina kuullut sen Junnu
Petteri Juntuksen Susannan elämästä?

— No en kuolemaksenikaan... Kyllä
kaiketi se Serahviina senkin olisi rollannut,
mutta tietäähän Kaisastiina etten minä ru-
pea juoruakkojen juttuja kuuntelemaan.
Yritti se sinustakin minulle suutansa soitta-
maan, mutta kyllä minä sille sanoin ...

— Vai yritti vaikka vasta toissapäi-
vänä kävi lainaamassa sokeria. Kyllä minä
olisin sille sokerit antanut, kun olisin tietä-
nyt ...

— Yritti se avosuu. Ja sitä minä sille
sanoin.... Kehtaatkin sinä Serahviina, sa-
noin, kantaa rollia niin siivosta ja sävyisäs-
tä ihmisestä kuin Kaisastiina on.

— Juuri samat sanat olen minä sanonut
jokaiselle, joka on minun kuulteni yrittä-
nyt Eevastiinasta juoruja levittelemään, ja
sanon vastakin Mutta se Junnu Petteri
Juntuksen Susanna.

— Niin, se Susanna!

— Osaako Eevastina arvata sen Susannan heittäytyneen sellaiseksi, että Junnu Petteri Juntuksen on täytynyt joka yö itsensä hirttää?

— No sen minä sanon! Oli se nyt sentään jumalan onni, että sinä Kaisastiina tulit käymään ja kertomaan. Kuuleehan tuonkin asian kunnan ihmisen suusta.

— Sillä tavalla se Susannan surkeus on, ja totta se on, koska Alasen Annastiina oli sen joka yö omin silmin nähnyt, ollessansa Juntuksessa varalta, muka todistajana, jos Junnu Petteri Juntus sattuisi Susannan tappamaan.

— Vai piti sen oikeen todistajan kanssa tapahtua!

— Niin piti. Ja tällä tavalla se Annastiina sitä kertoi:

“Maatapanon aikana Susanna lönähti sänkyyn, mutta Junnu Petteri Juntus heittäytyi lattialle, johon oli vähän vuoteentausta tehty. Vaan kun Junnu Petteri Juntus oli vähän aikaa lattialla ähkänyt ja puhkanut ja itseänsä käännellyt, nousi hän sänkyyn, ja silloin alkoi suhina ja supatus, jonka minun korvani hyvin otti riidaksi. Kun sitte olivat aikansa supinariitaa ja läneet, Junnu Petteri Juntus kivahti sängystä

ylös ja sanoi: Kyllä sinä Susanna minusta pääset!

“Sitte Junnu Petteri Juntus teki tulen ja kiroili niin hartaasti etten minä ole milloinkaan kuullut kenenkään koulunkäymättömän ihmisen niin hartaasti kiroilevan. Sitte hän pesi kätensä ja kasvonsa, harjasi hampaansa ja kampasi tukkansa, muutti päällensä puhtaat alusvaatteet ja päällysvaatteista pani parhaimmat ja veti pitkävartiset huopasaappaat ja kalossit jalkoihinsa. Sitte Junnu Petteri Juntus istui keinuoliin ja poltteli rauhallisesti piipullisen tupakkaa. Polteltuansa hän nousi, venyttelei ja haukotteli ja sitte pani päällensä turkin, päähänsä karvalakin ja käsiinsä rukokset, otti naulasta pyykkinuoran ja sanoi rauhallisest.: Nyt sinä Susanna minusta pääset! Minä menen hirteen.

“Johon Susanna sängystä vastasi: Koe-tahan vaan Junnu Petteri ilkeyksissäsi hirttää itsesi sellaiselle paikalle että ihmiset aamulla pelästyvät!

“Silloin minä rupesin rajusti itkemään ja Susanna alkoi kuorsaamaan. Puoli tuntia minä katkerasti itkin Junnu Petteri Juntuksen maallisen elämän kurjaa päättymistä ja sitte — Junnu Petteri Juntus tuli takaisin, riisui päältänsä ja kävi lattialle nukkumaan.

„Ja juuri samalla tavalla se tapahtui joka ilta. Joka ilta Junnu Petteri Juntus kiroidi samalla hartaudella, toimitti pukeutumisen yhtä huolellisesti ja perinpohjin, poltti piipullisensa ja sanoi ulos lähtiessään samalla tavalla: "Nyt sinä Susanna minusta pääset! Minä menen hirteen".

"Joka ilta Susanna vastasi samalla tavalla: "Koetahan vaan Junnu Petteri ilkeyksissäsi hirtittää itsesi sellaiselle paikalle että ihmiset aamulla pelästyvät."

"Joka ilta minä itkin yhtä katkerasti Junnu Petteri Juntuksen maallisen elämän lopun surkeutta, ja joka ilta Susanna alkoi yhtä raskaasti kuorsaamaan Junnu Petteriin lähdettyä, ja joka ilta Junnu Petteri Juntus palasi takasin samassa järjestyksessä.

"Mutta viikon perästä minä suutuin itkemiseen ja sanoin Susannalle suoraan:

"Siis... le mitään, että Junnu Petteri Juntus sinua tappaa, jos minä täällä olen. Ja sillä... eella painoin minä Juntuksen oven kiini. Mutta Junnu Petteri Juntus ei kuulu vielääkään Susannaa tappaneen."

— Mitähän tuo raukka sitte odottaa? sanoi Eevastiina osaaottavalla hartaudella.

— Sitä ei tietänyt Annastiinakaan, mitä se odottaa, mutta ei vain ole Susannaa tappanut eikä itseäänkään hirttänyt.

— Mutta pitääkin se ihmisellä paha ajaa, niinkuin silläkin Susannalla! Junnu Petteri Juntuksessa on hänelle miestä enemmän kuin ansaitseisi, ja hän saisi olla kiitollinen kun on sellaisenkin saanut. Mikä on Susanna itse, ihmisekseen? Aina hän on päästä tai toisesta kipeä, ja yhtenä lääkärin käsiteltävänä, aivan kuin olisi joku lääketieteellinen koe-eläin. Minä päivänä lääkäriellä ei ole työtä hänen alapuolensa korjailemisessa, silloin paikataan hänen hampaitansa. Minä päivänä hänen hampaansa kestävät suussa lääkärin pitellessä, silloin hyppää hän lääkäriellä „sissusvikojansa“ valittamassa. Tuhansia se kapine on tullut Junnu Petterille maksamaan, mutte sittekään ei Junnu Petteri-paralla ole asiaa illalla sänkyyn. Onko se sitte ihme ja kumma, jos mies joka ilta itsensä hirttää? Mutta tietäähän sen, että se hän siitä seuraa kun avioliittoon mennään alapää edellä, niinkuin Susannakin meni.

— Niin meni. Ei siinä Susannan naimisessa yläpään neuvoja kysytty. Mutta kylä minun pitää nyt lähteä, ettei kotona menisi kaikki mullin mallin. Se meidän poikakin laittaa niin usein.

— Ja tuo meidän tenava kun ei tee kuin kerran ja korkeintaan pari vuorokaudessa;

kaiketi se on tullut äitiinsä niin pitävää lajia.

Mutta puhutaan nyt kerrankin suoriaksi siitä Serahviina hyväkkäästä. Sitä minä olen usein ajatellut, jos me kerran menisimme yhdessä ja haukkuisimme sen yltä ja päältä, oikeen edessä. Ehkä se sen perästä ei enää sinustakaan leukojansa loukuttelisi.

— Kyllä se sen sietäisi ja paljon enemmänkin ansaitseisi, mutta en minä rupea sellaista hutaletta haukkumalla kieltäni piilaamaan.

Ja sano sinä sille Serahviinalle, jos se sattuisi teille luunsa vetämään, että meiltä on parasta pysyä poissa, jos ei ole parempaa asiaa kuin panetteleminen.

Kaisastiina nousi lähtöä varten ja kiiteli:

— Kiitoksia nyt, Eevastiina, kun ilmoitit minkälainen elävä Serahviina on. On se sentään siunattu asia, että ihmisellä on edes yksi tällainen kyläpaikka, jossa ei juoruta eikä sanota toisista ihmisistä pahaa sanaa. Hyvästi nyt ja kiitoksia nyt paljon! Tule nyt —

Mutta silloin astui sisään Serahviina.

Kaisastiina putosi istumaan entiselle paikallensa ja merkitseväs. Eevastiinalle hymähti:

— Mhyh!

— Mhyh! vastasi Eevastiina ja heilautti lanteitansa.

Mutta Serahviina huomasi heti aseman sotaopillisen puolen ja sentähden hän teki hyökkäyksen sanomalla:

— Eevastiina on taitanut pitää sovintokestejä Kaisastiinalle, kun Eevastiina tuli meillä käydessään niin kovin ilkiästi Kaisastiinasta puhuneeksi?

Kaisastiina kohahti ylös, heitti Eevastiinaan paha ennustavan silmäyksen ja kysäsi Serahviinalta:

— Onko Eevastiina soittanut suutansa minusta? Sano suoraan, Serahviina, onko?

— Ja että sinä vielä kysyt, onko soittanut? Kertaakaan vielä ei ole meilläkään käynyt ettei olisi sinusta rollannut. Sellainen se on, tämä uskottu Eevastiina.

— Että sinä ketale kehtaatkin tulla omia juorujasi toisten niskaan työntämään! sai Eevastiina rähähdetyksi.

Kaisastiina ojensihe Eevastiinaa kohti ja alkoi varsinaisella riitäänellä:

— Vai sellainen kääraensikiö sinä oletkin! Edessä nuole! ja takana puret. Hyi hitto, kuinka minä sellaisia ihmisiä inhoan! Kuuletko sinä Eevastiina?! Minä inhoon sinua! Mokomakin vinosilmä!

.. Senkin kureposki! ..Nojoniska! .. Kenokaula! Hyi!

— Etkö sinä häpiä, kurva, nimitellessäsi minua sillä tavalla?! räkätti Eevastiina, hypähdellen kuin lentoon yrittelevä hanhi.

Serahviina huomasi, että sota oli alkanut ja voipi jatkua ilman lisäylytystä, ja sentähden hän istui sivuun, kuunteli ja katse li.

Kaisastiina lähestyi uhkaavana Eevastiinaa ja tiukkasi:

— Olenko minä kurva, olenko? Sano sinä pahuksen narttu vielä toisen kerran minua kurvaksi! Ja sinä Serahviina! Kuule sinä päältä, kun se sanoo minua kurvaksi toisen kerran Sanoppas nyt, jos uskallat! Etpäs uskalla! Ähä! Etpäs uskalla, etpäs, vaikka olet sosialistin ja tappelupukarin akka!

— Niin minä olen sosialistin, mutta mikäs teet?

— Mutta koetahan vielä astua meidän kynnyksen yli, niin minä käsken meidän Mikkelin heittämään sinut ulos nurin niskoin.

— Mokokakin nahkiainen! Jos hän uskaltaisi kajota, käskisin minä meidän Kustu-Antun antamaan niin että tietäisi saaneensa sosialistin kädestä.

— Kuule sinä Serahviina päältä, mitenkä se uhkailee ja hengen päälle käypi. Siitä sen kuulee sosialistien aatteet ja ajatukset, kuinka niillä on aina tappelu ja tappaminen mielessä. Ei se meidän Mikkeli suota sosialisteja vihaa.

— “Meidän Mikkeli“! Mekomakin kitus mieheksi. On muka ajavinansa kansallisaatetta, vaikka mies on kuin Riihimäen kirkon seinästä reväisty pirun raato, sellainen sekasikiö, ettei itsekään tiedä kuuluuko hän mihinkään kansallisuuteen.

— Sentähden se meidän Mikkeli onkin ihminen, kun hän puolustaa kallista kansallisaatetta. Mutta sosialistit eivät ole oikeita ihmisiä, koska heillä ei ole mitään kansallisuutta, sen on meidän Mikkeli monta kertaa sanonut. Kaikki *ihmiset* kuuluvat johonkin kansallisuuteen.

— Ja oikeiden ihmisten kansallisaate on oikeata homehtunutta tuhatvuotista kansallishölmöyttä, koska heillä on kansallisiipimäiset aivot. Ja tietäähän sen että piimällä ei pitkälle ajatella. Mutta internatsuuni on uusiaikaista aatetta. Sen on meidän Kustu-Anttu sanonut, ja se on totuus!

— Sitäkös varten se teidän Kustu-Anttu siskokin sitte meni kiinalaisen kanssa naimisiin, että lapsista tulisi internatsuuneja?

— Vaikka olisi sitäkin varten Sitä-

kin varten on parempi kuin ei mitään varten.

Ja että sinäkin tarhapöllön pelätys, kansalaishölmöläinen ja hölmöläiskansalainen saisit jotain tietää, sanon minä sinulle meidän Kustu-Antun sanoilla, että sosialistit eivät nai rahakukkaroita eikä kansallismainetta, vaan ne naivat ihmisiä.

— Naikoot, naikoot minun puolestani! Vaikka naisivat kaikki kiinalaiset. Ei suinkaan se sosialisteille mitään merkitse, jos kiinalaiset ovat rotansyöjiä. Kyllä sosialistien mielestä rotansyöjätkin ihmisistä käyvät.

— Yhtä hyvin kuin herran pelossa petäjänkuoria pureskelevat suomalaisetkin.

— Yököttää minua kuitenkin sellainen internatsuuni ja rotansyöjien naiminen.

— Yököttele mitä yököttelet! Mutta muistelehan sitä oman leirinne lempilasta, sitä kansallismaineen kuuluisan kohottajan tytärtä, joka tekasi lapsen neekerille. Se se vasta oli kansallisaatteen ja kunnian kukkanen, se lapsi, joka oli mustempi kuin Afriikan pakana. Ilmankos ihmiset sanoivat: kaikkia se kansallisaatteesta sykkivä kohtukin siittää ja kantaa.

Vaan eipä tietenkään se kansalliskunnian kohottajan tyttären tekonen ollut mi-

tään internatsuunia; se oli vain kultaisen kansallismaineen kohottamista. Ja kum-mahan on, jos ei suomalaisuus suurene ja hölmöläisten kansalliskunnia kirkastu, kun suomalaiset tytöt neekerien huoriksi heit-täytyvät Ja tiedetään sitä vielä muuta-kin, jos niiksi tulee.

— Mitä muuta, mitä? Sano suusi puh-taaksi, jos uskallat! Ja sinä Serahviina, kuule sinä visusti päältä.

— Tiedetään se sekin ja tarkalleen, mi-tenkä se sinunkin Mikkelisi kansalliskun-niaansa kirkastaa. Ei se ole taitanut mon-takaan kertaa kuvettasi lämmittää, vaan joku toinen on useammin saanut sen kan-sallistunnetta tunnustella.

— Entäs se sinun sosialistisi? Mitähän siitä sinulle heruu, vaikka tuo olisi kuinka uskollinen? Maatessaankin tuolla kuuluu olevan pään alla kirja, jossa sanotaan: „Nainen ei ole ystävyteen mahdollinen. Kissoja ovat naiset ja lintuja tai parhaim-massa tapauksessa lehmiä?”

Sellaisia viisauksia se sinun uusaikainen Kustu-Anttusi kuuluu yölläkin päähänsä ajavan. Mutta “Sukupuolielämä taidenau-tinnoksi” kuuluu joutavan jalkoihin pot-kittavaksi, jos sinä sen vuoteelle viet, ikä-vissäsi lukeaksesi jonkun lohduttavan rivin sillä aikaa kuin toinen tuijii hullun mielen

tekemästä kirjasta, oletko sinä, Eevastiina, kissa, lintu tai lehmä.

Kyllä minä antaisin pitkät potkut vuo-teeltani sellaiselle miehelle kuin Kustu-Anttu.

Oikea mies, joka osaa antaa vaimollensa oikean arvon ja kunnian, ymmärtää, jos ei muun tähden niin vaimonsa mieliksi lukea „Taidenautintoa,” jos kerran vuoteella lukemista harrastaa. Tiedän minäkin senverran uusista aatteista, vaikka en olekaan sosialisti.

— Niin sinä puhut kuin

Serahviinakin ajatteli nyt jo olevan ajan sekaantua sanasotaan, jos mieli ollenkaan saada sydäntänsä kevennetyksi, ja sentähden hän sanoi:

— Tuo sosialismi ja aatteella ajaminen se on sentään katalinta mitä ajatella saattaa. Mikähän se lienee tämän Eevastiinan-kin villinnyt, vaikka tämä oli niin kiihkeä pelastusarmeijan rumpur. silloin kuin Kustu-Anttu tämän nai.

Siihen Eevastiina polki jalkaa ja ki-vahti:

— Kitas kiini aatteista! Mekomakin pappien liperien ja liepeiden nuolija, jär-jen kieltäjä ja urakalla uskoja, alkaa tässä vielä aatteista leukojansa levittelemään. En

minä anna Kustu-Antullekaan periksi, mutta en teillekään!

Serahiina oli kuitenkin siksi kehittynyt ihminen ettei hän pitänyt kitaansa kiini, vaan jatkoi:

— Mitä ne sosialismi ja aate sitte muuta ovat kuin uskoa? Uskoa sitä kuuluu pitävän sosialistipuolueessakin puolueen periaatteihin ja menettelytapatempuihin, vaikka järki jossain asiassa kuinka vastakäyntä vetäisi.

Olen minä sen monelta kuullut, että nämä meidän sosialistit ovat periaatteissansa anarkisteja, käytännössä kapitalisteja ja vain uskoltansa sosialisteja.

Että ei sinun Eevastiina kannata ruveta järjellä pöyhkeilemään, et sinä kuitenkaan saa sille tunnustusta oikeiden ihmisten joukossa. Usko se on joka ohjaa niin pelastusarmeijassa kuin sosialistipuolueessakin, vaikka sitä suutansa revitään.

Minä vain en tule sosialistien sakkiin, eikä siellä nähdä meidän Mattiakaan niin kauan kuin tämä pää pystyssä pysyy.

Mutta Eevastiinalle taitaa kyllä olla sosialistien uskossa hyvinkin mieleisiä pykäliä, niinkuin esimerkiksi se vapaarakkaus ja toisen oman anastaminen.

— Ja se ihana yhdenvertaisuus ja tasa-arvoisuus, joka tekee entisistä hutsuistakin

yhtäarvoisia kunniallisten ihmisten kanssa, sekin se voipi merkitä sellaiselle kuin Eevastiinalle hyvin paljon, pisti Kaisastiina.

Se jo täytti Eevastiinan kärsivällisyyden mitan, pani avaamaan oven ja huutamaan:

— Ulos molemmat pitkäkielet! Minua ja meidän Kustu-Anttua ei tässä huoneessa herjata!

Mutta Kaisastiina asetti kätensä lanteilensa, heitteli taustaansa ja räkätti:

— Kuka tässä herjaa ja ketä tässä herjataan? Häh?

Ja Serahviina uhitteli:

— Odotappas vaan Eevastiina! Olen minä sinusta suuni kiini pitänyt, mutta kyllä se tästälähtien aukiaa. Vai tällä tavalla sinä kunniallisia ihmisiä kohtelet.

Mutta parasta tuo lieneekin kun kunnialliset ihmiset aikanansa poistuvat tällaisesta pesästä, sillä siitä voipi joutua hyvinkin huonoihin huutoihin, jos mokomain kanssa kanssakäymistä jatkaa.

— Tukitko sinä jo suusi, senkin sammakko, vai? sähähti Eevastiina ja heilutti uhkaavasti kahvipannua kädessänsä.

— Vai alotat sinä syötävä tappelun kunniallisten ihmisten kanssa! kirkui Kaisastiina ja karkasi Eevastiinan tukkaan kiini.

Eevastiina yritti paeta, mutta Kaisastiina kiskoi häntä tukasta ja huusi:

— Tule rakas Serahviina auttamaan, ettei se saa tappaa minua!

Serahviina hyökkäsi sekaan huutaen ja voivotellen.

Kiskottiin tukasta ja kiroiltiin ja koetettiin upottaa kynsiänsä mahdollisimman syvälle toisen kasvolihoihin ja huudettiin kilvalla.

Sitä meteliä olisi varmasti kestänyt niin kauan, kunnes se olisi päättynyt suureen sovitokahvien juontiin ja joidenkin toisten parjaukseen ellei Kustu-Anttu olisi sattunut sisään astumaan.

Mutta Kustu-Anttu astui sisään, polki jalkaa ja hihkasi:

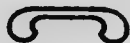
— Ulos!

Ja se auttoi jo ensikerralla, sillä Kustu-Anttu oli yksi niitä harvoja miehiä, jotka vielä voivat esiintyä naisten päänä.

Kaisastiina ja Serahviina hellittivät otteensa ja syöksähtivät ulos.

Mutta Eevastiina juoksi heidän jälkeensä rapulle ja itkunsa seasta huusi:

— Kaisastiina ja Serahviina! Tulkaa huomenna meile, että saadaan rauhassa riidellä, kun Kustu-Anttukaan ei tule kotia!

Yhdenvertaisuus.

He päättivät kerta kaikkiaan rakentaa "malliavioliiton", joka tietysti tulee olemaan onnellinen avioliitto myöskin.

He eivät uskoneet mihinkään hetken hehkahtaviin tunteisiin eikä taloudellisen aseman ja sukupuolivietin vaikutukseen miehen ja naisen yhdyselämässä.

Heidän avioliitossaan on määrääjänä ensiksi järki, toiseksi järki ja kolmanneksi järki.

Tunteista vapaalla ja viettien yläpuolella olevalla yhdyselämällä he tahtovat viittoa tien kaikille, jotka tahtovat riidoista, häväistysjutuista ja taloudellisista huolistavapaan avioliiton rakentaa.

He tulevat näyttämään maailmalle, että miehen ja naisen yhdenvertaisuus ei ole mi-

kään tulevaisuuden unelma, jonka vasta sosialistinen yhteiskunta toteuttaa, vaan että sen voipi panna käytäntöön milloin ja missä hyvänsä, jos vain asianomaiset ovat kyliksi järkeviä.

He tekivät kirjallisen sopimuksen, jossa pääpykälänä sanottiin:

— Tämä avioliitto perustuu ainoastaan järjelle.

Sen lisäksi sopimuksessa luvattiin molemminpuolista uskollisuutta ja elämän puhtautta sekä tasa-arvoisesti huolehtia yhteisestä toimeentulosta. Kummankin pitää ottaa suorittaakseen yhtä paljon velvollisuuksia ja saada täsmälleen yhtäsuuret oikeudet. Sitäpaitsi erittäin sovittiin, että lapsia ei tehdä ensimmäisenä viitenä vuotena.

Miehellä oli rahaa tuhannen, naisella kahdeksansataa.

Nainen vaati miehen rahoista kaksisataa hävitettäväksi ulkopuolella perhe-elämän; ettei kumpikaan pääse sanomaan tuoneensa yhteiseen pesään enempi kuin toinenkaan. Tasapuolisuus täytyy olla heti alussa.

Sovittiin, että raha lahjotetaan rahaston perustamiseksi avioliittovalistuksen levittämistä varten.

Julkisesti he ilmoittivat, että he tulevat

säännöllisesti käymään työssä vuorotellen, viikottain tai kuukausittain. Kun joku huomautti, että sellainen elämä vaatii aivan erilaisia edellytyksiä, miesten kotitalouskouluissa käyntiä y. m., hymähtivät he halveksien:

— Vuosisatain ennakkoluuloja, ei muuta.

He perustivat kodin, jossa oli kaikkia tarpeeksi, mutta ei mitään liikaa.

Heillä oli yksi makuuhuone, mutta kaksi sänkyä — ei rinnakkain vaan peräkkäin. Ankara sääntö oli, että kumpikaan ei saa toisen sänkyyn tulla. Hyvää yötä sanoivat he kumpikin pistämällä päänsä ulos sängynpään rautojen välistä.

Sillä tavalla elettiin ensimmäinen kuukausi. Mutta sitte eräänä aamuna oli kumpikin sänky tyhjä, makuuvaatteet lattialla ja aviopari vieretyksin. Ensin oli toinen omia aikojaan lattialle tullut ja heti oli toinen seurannut perästä. Ja niin sitte rupesi olemaan hyvin usein.

Mies oli ammatiltaan muurari ja nainen ompelija.

Sovittiin ensin, että ensimmäisen kolmen kuukauden aikana on naisen työvuoro. Mutta sitte alkoi mies puhua, että ehkä pidettäisiin ne kuukaudet vapaata ja elettäisiin yhteisellä kassalla. Vaimo suostui ole-

maan jouten, mutta elettävä oli hänen kassallaan, kun kerran hänen vuoronsa on toimeentulosta huolehtia.

Elettiin.

Tuli miehen työvuoro. Muurarin työtä ei silloin ollut saatavissa, täytyi olla jouten. Vaimo tahtoi mennä työhön, mutta siihen ei mies voinut mitenkään suostua, kun kerran oli hänen vuoronsa toimeentulosta huolehtia.

Elettiin miehen kassalla.

Työvuoronsa tultua huomasi vaimo itsensä työhön kykenemättömäksi. Mies halusi mennä työhön, mutta siihen suostuminen vaimon puolelta ei voinut tulla kysymykseenkään, sillä olihan tienausvuoro hänen.

Elettiin vaimon kassalla.

Seuraavana miehen työvuorona loukkaantui hänen kätensä ja sitä parannellessa kului koko työvuoro ja viimeinen jäänös kassasta.

Yhdentoista kuukauden yhdyselämän perästä tuli heille lapsi. Se oli mitä parasta lajia — rääkyi päivät ja yöt perään, ja näytti jaksavan rääkyä vaikka läpi vuodet.

Lapsen tuloa pitivät he molemmat onnettomuutena. Olihan se vastoin "järkisopin."

Kuukausi jälkeen synnytyksen alkoi

vaimon työvuoro. Miehen ammatissa oli silloin "kiire aika" ja mies olisi halunnut mennä työhön, mutta se olisi alentanut vaimon arvoa miehen kanssa tasa-arvoisena naisena, ja siksi hän ei voinut sitä sallia.

Vaimo lähti työhön, mies jäi kotiaskareille.

Illalla vaimo palasi työstä, mukanaan joukko ystävättäriä, jotka tulivat pieno-kaista katsomaan.

Lapsi oli ollut koko päivän kipeä. Sitä puhtaana pitäessä oli mies käyttänyt ensin kaikki lapsen rievut, sitte lakanat, pöytä- ja pyyheliinat ja viimein ikkunaverhot.

Miehen oli ollut määrä päivän kuluessa pestä pyykkiä, mutta lapsen hoidolta ei ollut ehtinyt. Koko perheen pyykkivaatteet oli hän asettanut pöydälle, odottamaan pesua.

Vaimon mukana tulleet naiset pysähtyivät ovelle, katselivat vähän aikaa ympäri huonetta ja keskenänsä tirskuen pujahtivat ulos.

Vaimo antoi miehelle ankarat nuhteet, sanoen:

— Tällainen kotitaloushoito on vastoin "järkeä" ja "järkisopimusta". En suinkaan minä ole sitä varten ottanut elantohuolia tasaisesti jakaakseni, että sinä laiskottelet ja teet tyhmyyksiä kotona ollessasi. Sitäpaitsi lasta

ei ole pesty eikä ruokaa laitettu.

Vaimo käski valmistaa illallista, sai sitä, söi ja lähti puistoon musiikkia kuulemaan.

Seuraavana aamuna vaimo uhkasi:

— Ellei ruoka ole valmista illalla työstä palattuani, menen minä ravintolaan illalliselle.

Iltapäivällä mies pesi lasta lattiaharjalta ja pyykkilipeällä. Useasta paikasta lapsi tuli vereslihalle. Pesun perästä sitä ei saanut millään rauhottumaan, vaan se parokui tavallista enemmän. Mies sitoi sen päähän tutin ja maitopullon, mutta kun se ei sittekään rauhottunut, pisti hän lapsen piirongin laatikkoon, saadaksensa sen parokumiselta rauhassa ruokaa laittaa.

Vaimo palasi työstä. Illallinen ei vielä ollut aivan valmis. Ja lapsi saatiin vasta lääkärin avulla virkoamaan, se kun oli ollut tukehtumaisillaan piirongin laatikossa.

Vaimo ei puhunut mitään, puhkui vain ja heitteli mitä eteen sattui.

Mies pyysi päästä työhön ja lupasi pitää työvuoron aina itsellään, jos vain pääsee vapaaksi kotiaskareista. Mutta vaimo ei tahtonut kuulla siitä puhuttavankaan, nauroi vain ivallisesti sellaiselle raukkamuksudelle, joka tahtoi niin pian "järjellä" rikkomaan ruveta — käski mie-

hen tuomaan hänen vaatteensa, pukeutui ja lähti teatteriin.

Seuraavana iltana oli ruoka jo pöydällä kun vaimo palasi työstä.

Vaimo kävi syömään, mies hyssytteli lasta.

Yhtäkkiä kuului läjähdys. Lapsi parkasi ja mies kiljahti säikähdyksestä. Vaimo oli saanut soppavadista kauhaan lapsen rievun. — Se oli pudonnut pataan nuoralta, jossa se oli ollut kuivamassa. — Sillä oli vaimo heittänyt miestä vasten kasvoja.

Mies yritti jotain sanomaan, mutta vaimo tivuskasi:

— Suus kiinni senkin lunttu, taikka saat niin että muistat minulle riepusoppaa syöttäneesi!

Vaimo lähti ravintolaan illalliselle ja palasi vasta jälkeen puolen yön juovuksissa ja rähisten kotia.

Siitä lähtien meni hän joka ilta ravintolaan ja palasi sieltä myöhällä. Usein oli häntä kotiin saattamassa joku mies. Sen kanssa istui hän tunnin ja pari rapulla ja puheli siksi kovalla äänellä, että sisällä lasta hoitelevan miehen piti sen hyvin kuulla.

Tilistään toi vaimo kotia pienemmän osan, ja joka viikko ei joutanut penniäkään.

Kerran mies pyysi vaimoa jäämään ko-

tiin illaksi, että hän, mies, pääsee vaalikoukseen. Mutta vaimo selitti varmalla äänellä, että hänelle, miehelle, kuuluu kotiaskereista, huolehtiminen eikä kylän juoksu ja lähti itse ulos.

Tuli miehen työvuoro.

Mies söi useimmiten ravintolassa, tuli myöhään ja juovuksissa kotia, antoi jonkun naisen saattaa itseään, istui sen kanssa rapulla ja puheli siksi kovalla äänellä, että sisällä lasta hoitelevan vaimon piti sen hyvin kuulla. Tilistään ei hän juuri nimeksikään kotia tuonut.

Eräänä iltana kun mies palasi työstä, oli vaimo pukeutuneena ja sanoi:

— Minun täytyy tänä iltana mennä pakanalähetyksen ompeluseuraan, ole kotona.

Vaimo livahdi ulos ennenkuin mies ehti selittämään, että "hänelle, vaimolle, kuuluu kotiaskareet eikä kylänjuoksu."

Mies ei ollut tietääksenkään — pukeutui ja lähti ulos.

Kun aviopuolisot palasivat myöhään yöllä kotia, oli lapsi tainnuksissa lattialla. Se oli pudonnut vaunuista ja taittanut niskansa. Vuorokauden kuluttua se kuoli.

Hautajaispäivän illalla oli kumpikin aviopuoliso omassa ravintolassaan. Yksiin aikoihin saapui kumpikin oman saattajansa kanssa kodin rappusille.

Mies rupesi syyttämään vaimoa epärehellisyydestä, uskottomuudesta ja "järkisopimuksen" rikkomisesta.

Vaimo syytti miestä lapsen kuolemasta ja uhkasi ruveta julkisesti syyttämään lapsen murhasta, ellei hän, mies, älyä pitää suutansa kiinni.

Siitä syntyi karvassanainen riita ja viimein käsikähmä aviopuolisoiden kesken.

Miestä saattamaan tullut nainen tuli väliin, riippui miehen käsipuolella hokien:

— Tule pois! Mitä tuon lutkan kanssa rupeat tappelemaan.

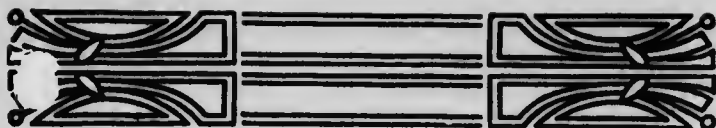
Vaimoa saattamaan tullut mies koetti vetää vaimoa pois, pyytäen:

— Lähdetään pois! Älä rupea tuon ihmispedon kanssa itseäsi häpäsemään.

Viimein hellittivät aviopuolisot toisistaan. Mies ja vaimo lähtivät erihaaroille, kumpikin oman saattajansa käsikynkässä.

Kasvot verissä ja vaatteet repaleina särkyi "järjellisen sopimuksen malliavioliitto."

Kokouksia.

I.

Vuotena 1893, eräänä tammikuun paukku-
kuvan pakkasen päivänä kokoontui F:n
kaupungin suomalaiset perustamaan työ-
väenseuraa.

Kokous alkoi sillä, että ainoastaan yksi
tunti istuttiin hyvin hiljaa ja vakavana ja
katseltiin ilmestyykö mitään.

Sen perästä alkoi yksi ja toinen panna
tupakaksi ja itsekseen hyrähdellä.

Sitte taas istuttiin ja odotettiin löytyykö
niin perinpohjin rohkeata tai oikeastaan
turmeltunutta suomalaista, joka uskaltaa
ja osaa ison ihmisjoukon edessä esiintyä ja
ehtii sanankaan sanomaan niin vähässä

ajassa kuin yksi talvinen sunnuntai-iltapäivä on.

Löytyi kun löytyikin. Eteen astui ja aivan keskeytymättä, vaikka hiukan väräjäväällä äänellä sanoi:

— Lauletaan!

Laulettiin:

“Oi meno murheen laaksossa
kuink’ olet outo, kamala:
vähäinen, lyhyt hetki vaan
ja sekin täynnä huoliaan!”

Ja sitten eteenastunut sanoi:

— Valitkaa puheenjohtaja.

Ehdotettiin puheenjohtajaksi edesastunutta.

Mutta edesastunut sanoi:

— Eihän minusta Mitäs te, hyvät veljet, turhia Ja edesastunut alkoi pyrkiä ovelle päin.

Mutta lähellä olevat kävivät edesastuneeseen kiinni, työnsivät hänet entiselle paikalleen ja sanoivat:

— Sinä olet paras puheenjohtajaksi, pysy vain paikallas!

Ainoastaan neljännestunnin vaiti oltuansa edesastunut ylenmäärin liikutettuna sanoi:

— Rakkaat veljet ja kunnialliset työmiehet! Minä kiitän teitä suuresti tästä

odottamattomasta kunnianosotuksesta minua halpaa, oppimatonta ihmistä kohtaan. Mutta minä en ole kouluja käynyt eikä minun vanhempanikaan ole kouluja käyneet Ja sentähder minä en ole osannut varustautua tähän tärkeään tehtävään. Minä en voi nyt pitää tarpeellista alkajaispuhetta, ja sentähden minä nöyrimmästi pyydän, että veljet antavat anteeksi minun heikkouteni ja siirtävät varsinaisen kokouksen ensisunnuntaihin, että minä saisin aikaa valmistaa sanoiksi veljellisen tervehdyksen, jonka minä tunnen olevan sydämessäni.

— Siirretään kuului useita ääniä ja vielä useammilta pääsi helpotuksen luokaus, kun viimeinkin virallinen jännitys oli loppunut. Kaikkien mieliala oli korkealle kohonnut heti kun ilmotettiin kokous loppuneeksi.

II.

Kokoontuttiin määrätyllä ajalla.

Puheenjohtaja laulatti, joi sitte muutamia lasillisia vettä, ryähti pari kertaa ja alkoi:

— Rakkat veljet ja kunnialliset työmiehet! Jo paratiisin päivästä asti on meille annettu käsky: Tee työtä! Työn evankeliumi on yhtä vanhaa kuin rauhan evankeliumikin. Ajan alussa oli työ miehen kunnia. Aatami kuokki maata paratiisissa, Eeva kehräsi ja Kaini ja Aapeli tekivät pienempiä askareita. Vanhat patriarkat olivat paimenia ja kulkivat ahkerasti karjansa perässä ja pitivät sen kunniana. Mutta sen perästä on ihmiskuntaan tullut pahanhengen oppeja, jotka yllyttivät ylpeyteen, vallanhimoon ja lähimmäisen sorthoon. Nyt ei enää anneta työmiehelle kunniaa, vaan sorretaan häntä moninaisella tavalla — vaikka työ on kaiken elämän ehto, ja sen vuoksi työn ja pääoman tulisi olla liitossa keskenänsä. Sen tähden me, rakkaat veljet, olemme tulleet kokoon yksimielisessä rakkaudessa keskustelemaan työväenkysymyksestä ja työväen seuran perustamisesta. Olkaa tervetulleita tähän tärkeään tehtävään! — — Jokainen veli saapi nyt pyytää puheenvuoroja.

— — —
No veljet, pyytäkää puheenvuoroja!

— — —
— Hyvät veljet ja kunnialliset työmiehet, pyytäkää puheenvuoroja!

— — —

— Puheenjohtaja!

— Veli Visainen puhuu!

— Tuota niin, että minä pyytäisin kysyä, oliko esivanhemmillamme Aatamilla ja Eevalla työväenseuraa?

— Sen vallan nojalla, joka minulle puheenjohtajana on annettu, vastaan minä velli Visaisen kysymykseen näin: Minä luulen, että Aatamilla ja Eevalla ei ollut varsinaista seuraa, mutta kuitenkin he keskustelivat työasioista. Ja näissä kokouksissa oli heillä jumala esimiehenä.

— Puheenjohtaja!

— Veli Vanhanen puhuu!

Minä haluaisin saada tietää, millä kannalla patriarkat olivat työväenseuroihin?

— Tietysti patriarkat harrastivat työväenasiaa, koska he päiväkaudet juostessaan lehmiensä ja lampaitensa perässä, hyvin tunsivat työmiehen vaivat.

— Puheenjohtaja!

— Veli Epäily puhuu!

— Minun omatuntoni käskee minun kysymään, tuleeko tässä seurassa olemaan jumala mukana?

— Veli Epäilykselle vastaan minä, että jumala on aina työmiesten puolella. Selviäähän se sanoista: "Tulkaat minun tyköni kaikki, jotka työtä teette ja olette raskautetut."

— Siinä tapauksessa minun omatunto-
ni kaskee minun kannattamaan työvaen-
seuran perustamista.

— Kannatetaan!

Puheenjohtaja julisti työvaenseuran pe-
rustetuksi F:n kaupunkiin ja kehotti kaik-
kia veljia ja kunniallisia tyomiehia alka-
maan ankaran taistelun tyon ja paaoman
yhteisten etujen sovittamiseksi.

Lopuksi laulettiin:

“Kas kuink’ on kaunis sovinto
rakkaissa veljeksissa,
yksimielisyys ja suosio
kaikissa kaytoksissa;
se on kuin voide kallihin,
jok’ alas paasta Aaronin
liepeille vaatteen vuotaa.”

III.

Ankarat ja syvasti aatteelliset olivat toi-
met, joihin F:n kaupungin työvaenseura
oli ryhtynyt lahestyvia syysvaaleja varten.
Jo kevaalla oli seura valinnut 12-henkisen
vaalitaistelukomitean, jonka tehtavana oli

ennen vaaleja keinolla tai toisella käännättää työväenseuran puolelle Asarias Vastamaa ja Kössi Jukari, jotka olivat ainoat kuuluisimmat työväenseuran vastustajat paikkakunnalla. Sen lisäksi oli seura tilannut "valaisevaa" agitatsioonikirjallisuutta seitsemälläkymmenelläviidellä sentillä ja luovuttanut seuran kassasta kaksi ja puoli dollaria sitä varten että kutsutaan jostakin keskimaasta agitaattori Rähäsuu pitämään vaalipuheita. Tästä agitaattori Rähäsuusta oikeastaan olikin nyt kysymys.

Vaalit lähenivät ja agitaattori Rähäsuun piti saapua paikkakunnalle aivan niinä päivinä. Mutta juuri samoihin aikoihin kuin alettiin puhua agitaattori Rähäsuun paikkakunnalle saapumisesta, alkoi paikkakunnalla levitä agitaattori Rähäsuusta hyvin siveetön juttu. Ensin sitä puhuttiin kuiskailemalla ja ainoastaan luotettujen kesken, mutta nyt sitä puhuttiin jo yleisesti ja julkisesti, että agitaattori Rähäsuu on pesettänyt muutaman vaatekappaleensa, ja mikä pahinta, melkein siveettömimmän vaatekappaleen mitä ajatella saattaa — paitansa — eräällä tytöllä.

Mikä siveellisen rappiotilan tunnusmerkki! Pesettää paitansa tyttöihmisellä, vaikka sellainen tehtävä, jos sen siveellisesti suorituttaa, ilmeisesti kuuluu vanhan-

puoleiselle ja siveellisesti vakaantuneelle naisihmiselle, ainakin sellaisessa tapauksessa kun on kysymys yleisön palveluksessa olevan henkilön paidasta.

Niin puhuttiin. Ja sentähden F:n työväenseuran vanhimmat päättivät kutsua seuran yleisen kokouksen pohtimaan: tokko onkaan vaalikiihoitukselle edullista, että agitaattori Rähäsuun annetaan tulla paikakunnalle, koska kerran hänen siveellisyytensä on arveluttava?

Työväenseura kokoontui.

Perinpohjaisesti asiaa alustaa pyysi suutari Matalajalka, ja kun hänen pyyntöönsä suostuttiin, alkoi hän ottamaan tärkeän näköistä ja ankarasti siveellistä suuttumusta osottavaa muotoa. Hän katseli kauan aikaa alta kulmien, otsa rypyssä, ja tultuansa vakuutetuksi, että kaikki läsnäolijat käsittävät hänen syvän siveellisen suuttumuksensa, alkoi hän kuvata sitä siveetöntä likaisuuden, saastaisuuden, henkisen ja ruumiillisen alennustilan rapakkoa, jossa agitaattori Rähäsuu on rypenyt. Tästä rypemisestä on illettävimpänä ja kumoamattomimpana todistuksena agitaattori Rähäsuun paidanpesujuttu.

Kun asia oli perinpohjaisesti ja sydämelle käyvästi alustettu, valittiin puheenjohtaja, joksi tuli suutari Matalajalka.

Räätäli Rydling pyysi ja sai ensimmäisen puheenvuoron. Rydling puhui:

— Olkaamme järkeviä. Syvällisimmän filosofian mukaan tämä paidanpesujuttu ei todista siveettömyydestä yhtään mitään. Jos me käytämme tässä tieteellistä tutkimustapaa, täytyy meillä ensin olla hypoteesi Ja sitten meidän täytyy valita joku metodi, jonka avulla me systemaattisesti analyseeraamme kysymystä, tullaksemme loogilliseen päätöksen. Tieteen mukaan tämän kysymyksen hypoteesi on agitaattori Rähäsuum paita Huomatkaa! Ei jaotettu esine, vaan itsenäinen kokonaisuus avaruuden kappaleiden joukossa, paita. Ja juuri siitä, että kysymyksessä oleva avaruuden kappale on yhtenäinen itsenäisyys, riippuu tämän asian juoksu, niin hyvin psykologisessa kuin anatoomisessakin suhteessa. Sillä minä lasken teidän järkenteen tämän kysymyksen: Pitäisittekö te siveellisesti alentavana sitä, jos agitaattori Rähäsuum olisi antanut jonkun tyttöihmisen pestä ainoastaan paitansa kauluksen? Varmasti ette! Te siis pidätte paidan helman pesettämisen työllä siveettömänä. Mutta minä olen jo tieteellisesti osottanut, että paita on yksi kokonaisuus avaruuden kappaleiden joukossa. Jos nyt agitaattori Rähäsuum on kerran saanut sellaiset vai-

kuttimet että hänen tuli pesettää paitansa työllä, kuinka hänen olisi tullut menetellä noudattaakseen yleisiä siveysvaatimuksia? Totellaksensa vaikuttimia, mutta samalla pesettäöksensä paitansa siveellisellä tavalla, hänen olisi pitänyt leikata paitansa vähintään kahdeksi ja viedä yläpuoli tytölle ja alapuoli jollekin vanhemmalle naiselle pestäväksi. Nyt minä lasken teidän omalletunnollenne, sydämellenne ja järjellenne tämän kysymyksen: Suostuisiko teistä kukaan siveellisen maailman järjestyksen vaatimana paloitlemaan oman paitansa? joka kerran on yksi kokonaisuus maailman kappaleiden joukossa. Minä esitän, että syytös agitaattori Rähäsua vastaan kumotaan ja ennetaan hänen tulla paikkakunnallemme vaalikihoitusta harjoittamaan. Mitä suutari Matalajalan vastustavaan alustukseen tulee, johtuu se siitä kun agitaattori Rähäsua on sanonut suutari Matalajalkaa piikitteleväksi pirun pipipalloksi.

Rydlingin lopetettua vallitsi hiljaisuus, sillä Rydling puhui aina tieteellisesti, ja tiedettä ei sovi vastustaa; se on ensimmäisiä viisaan ihmisen kirjoissa pysymisen ehtoja, olkoonpa tiede kuinka hullua tahansa.

Aikansa rypisteltyänsä sai kuitenkin suutari Matalajalka sanotuksi:

— Sanottakoon minusta mitä tahansa, mutta kraatari Ryytlinki ei puhunut tiedettä, vaan pötyä.

Ja silloin jännitys laukesi:

— Puheenjohtaja! — Puheenjohtaja! —
Puheen —

— Hiljaa! Kuka siellä pyysi ensiksi?

— Puheenjohtaja! — Puheenjohtaja! —
Pu — pu — puheenjohtaja!

— Seis! Tästä ei tule mitään. Pyytäkää harvempaan puheenvuoroja ja sanokaa nimenne.

— Puheenjohtaja! Näsänen.

— Näsänen puhuu!

— Minä ajattelen, että räätäli Ryytliinin puhe oli taas sitä räätäლისocialismia.

— Puheenjohtaja. Vehmasmaa. —

— Puheenjohtaja

— Vehmasmaal' on puheenvuoro.

— Minä haluan oikaista Näsänenen puhe-
ta. Räätäli Ryytliinin puhe oli Saksasta
tuotua frakkisocialismia.

— Puheenjohtaja. Ei saa käydä persooni-
niin!

— Eikä mainita nimiä!

— Puheenjohtaja! — Puheenjohtaja! —
Puheen

— Hiljaa! Puhukaa järjestyksessä! Mi-

nä kannatan Vehmasmaata siinä että räätäli Ryystlinksi on frakkisocialismi.

— Puheenjohtaja! Järjestys!

— Puheenjohtaja! Minun täytyy saada vastata!

— Puheenjohtaja! — Perkele! — Parlamentarismi!

Kaikki kavahtivat seisomaan ja aikoivat palauttaa kokoukseen parlamentarismen — mutta silloin avautui ovi ja sisään astui agitaattori Rähäsuu. Kutsua odottamatta oli tullut.

Kaikki vaikenivat ja yksi kerrallaan istuutuivat.

Agitaattori Rähäsuu astui pitemmittä puheitta eteen ja alkoi:

— Minä olen agitaattori Rähäsuu ja olen tullut vapauttamaan teidät porvarien ja perkeleiden vallasta.

Sitte agitaattori Rähäsuu haukkui paikkakunnan työväenseuran pahimmat vastustajat, Asarias Vastamaan ja Kössi Jukarin niin ettei heissä ollut haukkumatonta paikkaa. Tunnin hän puhui ja lopuksi sanoi:

— Ken uskaltaa, tulkoon kanssani väitelyyn!

Kukaan ei uskaltanut.

Räätäli Rydling kätteli agitaattoria ja huusi:

— Siinä sen kuulitte! Tiede on voittamaton!

Ja suutari Matalajalka, hänkin kätteli agitaattoria ja sanoi:

— Minä olen aina ollut sitä mieltä, että persoonaa ei saa sotkea aatteeseen; katsoi altakulmiensa ja puikkelehti ulos.

**Samalta tekijältä on ennemmin
ilmentynyt:**

UUDEMPI KANSANTALOUS, Raivaajan kustannuksella. Hinta kovissa kansissa 50 senttiä.

ALKUOPPIA LAPSILLE, Raivaajan kustannuksella ja toinen painos Osuuskunta Visan kustannuksella Suomessa. Amerikalainen painos loppuunmyyty.

ASEELLINEN VALLANKUMOUS, Työkansan kustannuksella ja toinen painos Osuuskunta Visan kustannuksella Suomessa. Hinta Amerikassa 10 senttiä.

SOSIALISTINEN LAULUKIRJA, (kokoeltu), Työkansan kustannuksella, toinen painos. Hinta 25 senttiä.

UŠKOVIA AASEJA, ilveily kolmessa näytöksessä, Felix Hyrskeen kustannuksella. Hinta 25 senttiä.

JUTTUJA I, Työkansan kustannuksella, toinen painos. Hinta paperikansissa 35 ja kovissa kansissa 50 senttiä.

TUMMA TÄPLÄ, *Yliihminen ja Aliihminen*, näytelmä kolmessa näytöksessä, Työkansan kustannuksella. Hinta 50 senttiä.

Tilatkaa! ☐ Levittäkää!

TYÖKANSAA!

Ilmestyy kaikkina arkipäivinä. On ainoa suomenkielinen lehti Canadassa ja siis välttämätön kaikille Canadian suomalaisille.

TILAUSHINNAT

Canadaan ja Yhdysvaltoihin:

Vuosi	\$3.50
Puoli vuotta	1.75
Kolme kuukautta	1.00

Suomeen ja muualle ulkomaille:

Vuosi	\$5.00
Puoli vuotta	2.50
Kolme kuukautta	1.50

paras suomenkielinen piilehti tällä mantereella.

Tilaukshinnat: Yhdysvaltoihin ja Canadaan koko vuosikerta \$1.25, puoli vuosik. \$0.75, kolme kuuk. \$0.50, Suomeen y. m. ulkomaille koko vuosik. \$1.50. Irtonumero 10 senttiä.

Molempia tilataan osotteella:

Box 516, Port Arthur, Ont., Can.

